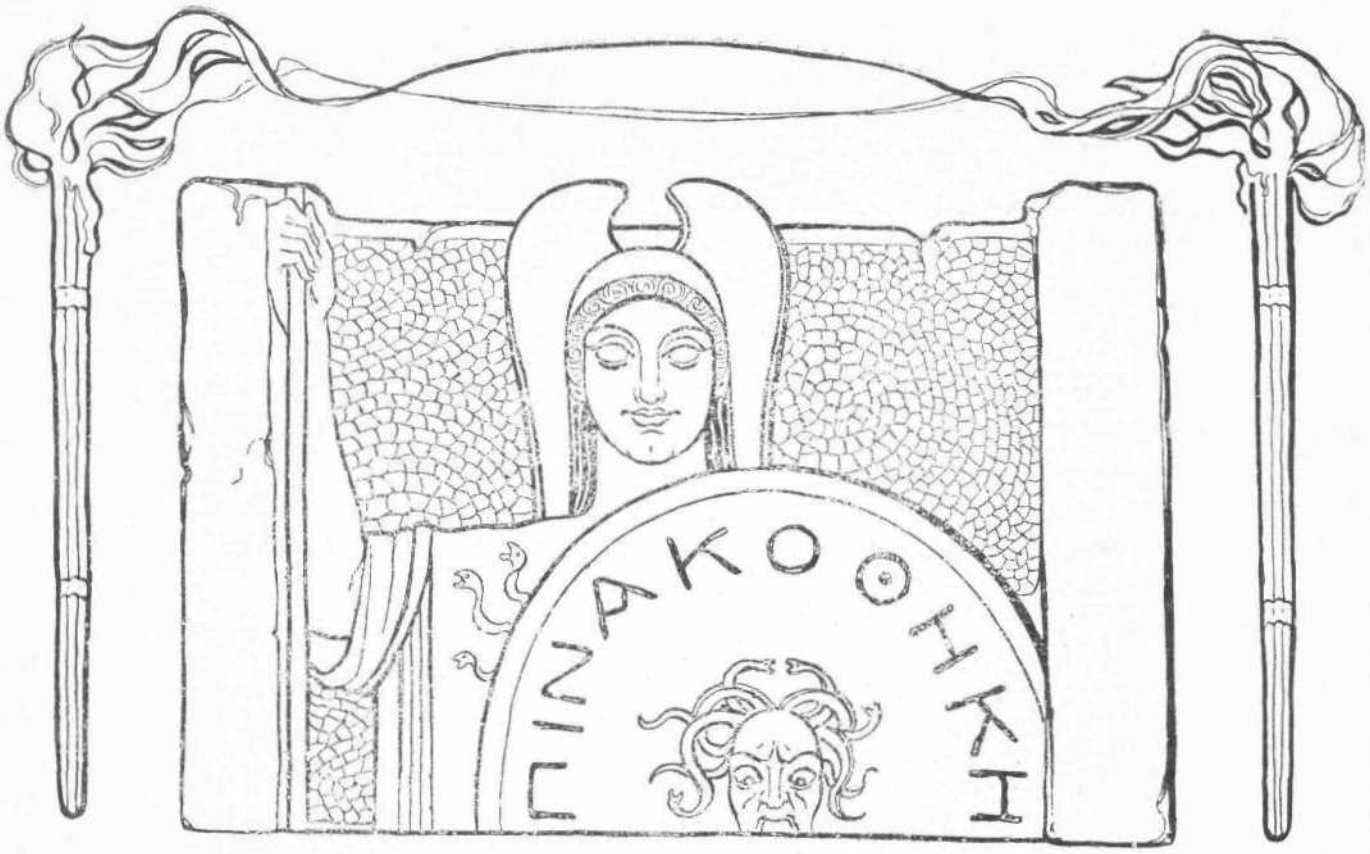

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟ ΜΟΝΟΝ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΕΝ ΤΗι ΔΙΕΘΝΕΙ ΕΚΘΕΣΕΙ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΤΟΣ Γ΄.
ΤΕΥΧΟΣ ΛΣΤ΄

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
1904

ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: *Ὁδὸς* Γ^ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ *ἀριθ.* **83**. *[Παρὰ τὴν πλατεῖαν Κυριακοῦ].*

★ ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡ. **1,20** ★

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ : Ἐτησία δρ. 12.— Ἐξάμηνος δρ. 6.— Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ εἰς χρυσόν

ΓΡΑΦΕΙΑ : Ὁδὸς Γῆς Σεπτεμβρίου ἀριθ. **83**. *[Παρὰ τὴν πλατεῖαν Κυριακοῦ].*

ΕΤΟΣ Γ'. ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1904. ΤΕΥΧΟΣ ΛΣΤ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δ. Ι. Καλογεροπούλου. Στὸ χανδάκι. *(Διήγημα).*— Ἡ τέχνη ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι. *(Τέλος).*— **Δίκ.** Σύγχρονοι λόγιοι. Ἐμμ. Ροΐδης.—Διά τοὺς καλλιτέχνας.—H. Démolin.— Αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Τήνου. Τὸ ἱερὸν Ποσειδῶνος καὶ Ἀμφιτρίτης. *Μετάφρασις Ν. Σακελλίωνος. (Τέλος).*—**Θρ. Ζωΐδου.** Ἕνας ἄγγελος κλαίει. . . Ὀρφανή.— **Γ. Βοντζαλίδου.** Βροχὴ - Δάκρυα.—Τί ἔχεις ;— Γιὰ μιὰ στιγμή.— **Δίκ.** Ἀλήθεια.— **Κ. Μισαηλίδου.** Παληὸ τραγοῦδι.— Ἑλληνικὴ Ἀκαδημία.— J. Gérome.— **Ἰάννη Καμβανέλλη.** Laudes Atticae. Ἑλλάς.— **Δάφνιδος.** Σημειώσεις ἑνὸς μηνός.— **Καλλιτεχνικὴ κίνησις.** *(Ζωγραφική.— Γλυπτική.— Ἀρχιτεκτονική.— Ἐκθέσεις).*— **Ἀρχαιολογικαὶ εἰδήσεις.** *(Ἀνασκαφαί.— Εὑρήματα).*— **Ταχυδρόμος.**— **Αἱ εἰκόνες μας.**

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἑρμέτε Νοβέλλι.— Mme Georgette Leblanc.— Alfr. Darmont.— G. Max. Ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος.—Mistral.—Μαγδαληνὴ μετανοοῦσα.—Τὸ ξύπνημα τῶν Ἀγγέλων.— Ἡ ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων ἐν Ζακύνθῳ.— R. Fuchs. Ἀραβικὸν χωρίον.— J. Gérome — †**Ν. Γύζη.** Τὸ παραμύθι τῆς κυρούλας.— Λήκυθος. - Ἐπικεφαλίδες, Πρωτογράμματα.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

ΔΩΡΑ

Οἱ ἐγγραφόμενοι ἀπὸ τοῦδε **νέοι** *συνδρομηταὶ τῆς "Πινακοθήκης,, διὰ τὸ*

τέταρτον ἔτος

τὸ ἀρχόμενον ἀπὸ 1ης Μαρτίου ἐ. ἔ. καὶ προπληρώνοντες ἐτησίαν συνδρομήν, λαμβάνουν εὐθὺς ἅμα τῇ καταβολῇ αὐτῆς τὰ ἑξῆς :

ΔΩΡΕΑΝ

1ον Τὸ **"Μαυσωλεῖον,,** *ἢ τοὺς* **"Δύο πόνους**,, *(Δράματα).*

2ον Τὰς **"Ἐντυπώσεις τῆς ζωῆς**,, *ἢ τὰς* **"Φωτοσκιάσεις**,, *ἢ τὰς* **"Σατύρας**,, *(Διηγήματα).*

3ον Τὸ **Κρυφὸ σχολεῖο**,, *ἢ τὸ* **Πάσχα ἐν Ἑλλάδι**,, *ἢ τὴν* **"Μικρὰν Ἐπαίτιδα**,, *(Φωτοτυπίας).*

4ον Τὴν ἐκδοθησομένην προσεχῶς **μεγάλην φωτοτυπίαν** *τοῦ ἔτους 1904.*

Ἐπίσης λαμβάνουν, ἐὰν θέλουν, **μὲ ἔκπτωσιν**

1ον Τὸ **Ἡμερολόγιον Σκόκου** *τοῦ ἔτους 1904 δρ. 4 (ἀντὶ 5)*

2ον Τὴν σατυρικὴν ἑβδομαδιαίαν ἐφημερίδα **"Σφῦραν**,, *δρ. 4 (ἀντὶ 5).*

3ον Τὴν **"Ἐπετηρίδα τῶν Φιλοτέχνων**,, *δρ. 1 (ἀντὶ δρ. 3).*

Οἱ ἐκ τῶν **παλαιῶν συνδρομητῶν** *τῆς "Πινακοθήκης,, ἀνανεόνοντες* **ἀπὸ σήμερον** *τὴν συνδρομήν των, οἱ δὲ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ* **ἀπ' εὐθείας** *πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Διεύθυνσιν τῆς "Πινακοθήκης,, δι' ἐπιταγῆς τραπεζιτικῆς ἢ ταχυδρομικῆς λαμβάνουν ἐλευθέραν ταχυδρομικῶν τελῶν*

ΜΕΓΑΛΗΝ ΦΩΤΟΤΥΠΙΑΝ

ἐκτάκτου ἐνδιαφέροντος, ἥτις θὰ εἶναι ἑτοίμη μετά τινας ἡμέρας.

Πρὸς τούτοις δέ, πάσας τὰς ἐκδόσεις τῆς 'Πινακοθήκης, βιβλία καὶ εἰκόνας, εἰς τὸ

ἥμισυ τῆς τιμῆς.

Τὰ ταχυδρομικὰ εἰς βάρος μας.

ΕΡΜΕΤΕ ΝΟΒΕΛΛΙ

★ ΤΥΠΟΙ ΚΑΙ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ★

ΣΤΟ ΧΑΝΔΑΚΙ

ρισάθλιος, ρακένδυτος καὶ νήσιης, ὁ ἑβδομηκοντούτης ἐπαίτης εἶχεν ἐξαντληθῆ. Ἡ πεῖνα καὶ τὸ κρύο συνεμάχησαν καὶ ἐθριάμβευσαν ἐπὶ τοῦ ἀναιμικοῦ ἐκείνου σαρκίου.

Καὶ ἐξηπλώθη χάμω, κοντὰ σ' ἕνα χανδάκι ἑνὸς δρόμου, ποῦ ἐπήγαινε πρὸς τὴν ἐξοχήν.

Ἔπεσε καὶ ἐκεῖ ἔμεινεν. Ὁ ἀέρας, σ' ἕνα βιαστικὸ πέρασμά του, τοῦ ἐπῆρε τὴν μισοσβυσμένη πνοὴ καὶ ὁ ζητιάνος νεκρός, ἄκλαυστος, μὲ γουρλωμένα μάτια μένει τεντωμένος ἐπάνω στὸ χῶμα. Ἕνας κοῦκος πανάρχαιος ποῦ συμμάζευε τὰ ἀκτένισια μαλλιά του εἶχε δραπετεύσῃ κατὰ τὴν πτῶσιν του καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδιῶν του ἐξεῖχαν ἀκάθαρτοι ἀπὸ τὰ σχισμένα παπούτσια του.

Ὁ βορρᾶς ὠργίαζεν ἐπάνω στὰ μαλλιά του καὶ στὰ γένεια του· ἕνα κουρέλι ἐκυμάτιζε, σὰν σῆμα κινδύνου, ὡς νὰ ἤθελε νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς διαβάτας. Τὸ δισάκι του ἀδειανό, εἶχε γύρῃ μαζωμένο δίπλα στὸ στομάχι του, τὸ τρισαδειανό.

Δύο θυμοειδεῖς ἵπποι σύρουν μεγαλοπρεπῶς ἓν ἁμαξάκι, τὸ ὁποῖον μόλις ἀκούεται ἀπὸ τὰ καουτσούκ, μὲ τὰ ὁποῖα ἔχουν περιενδυθῇ οἱ τροχοί. Ἀμαξηλάτης καὶ ὑπηρέτης μὲ χρυσοπαρύφους στολὰς στέκουν ἀκίνητοι, εὐθυτενεῖς, ὡς δύο στῆλαι ἅλατος. Μέσα ἐν σισύραις ἐγκεκορδυλημένη, εἰς τρίχαπτα καὶ ποδήρη σκεπάσματα ἀναπαύεται μία χονδροκομένη κυρία. Τὰ χείλη της ἠλιθίως σφραγισμένα, τὰ μάτια της ὑψωμένα εἰς μίαν ἔπαρσιν πλουτοκρατικήν. Ἔρριψεν ἓν παγερὸν βλέμμα, παγερότερον τοῦ ἀνέμου, καὶ ἀντιπαρῆλθε. Ἐὰν εἰς τὴν θέσιν τοῦ νεκροῦ ἔβλεπε κανένα κορμὸν δένδρου, τίς οἶδε! ἴσως νὰ ἐπρόσεχε. . .

Ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγην ὥραν περνᾷ βιαστικὴ μιὰ γυναικοῦλα τοῦ λαοῦ, μὲ τὸ κεφάλι της σκεπασμένο μὲ ἕνα τρύπιο σάλι. Κινδυνεύει νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὸν ἄνεμον. Μόλις ἀντικρύζει τὸ πτῶμα, ἀναστέλλει τὸ βῆμα καὶ μία λύπη αὐλακώνει τὸ ρυτιδωμένον πρόσωπόν της καὶ τὰ ξηρά της χείλη ἀνοίγονται διὰ νὰ ψιθυρίσουν μελαγχολικώτατα.

— Ἄχ ! τὸν κακόμοιρο !

Ἔρριψεν ἓν παρατεταμμένον βλέμμα λύπης καὶ ἔσπευσεν εἰς τὴν ἐργασίαν της.

Ἕνα παιδάκι ποῦ ἐγύριζεν ἀπὸ τὸ σχολεῖον μὲ τὴν σάκα του, ζωηρό, γελαστό, εἶδε καὶ αὐτὸ τὸν πεθαμένον καὶ ἐστάθη πρὸ τοῦ θεάματος. Ἐπηδοῦσεν, ἴσως διότι ἐκρύωνε, ἴσως διότι εὗρε ἀφορμὴν νὰ χαζέψῃ· περιειργάσθη τὸν νεκρὸν δεξιᾷ, ἀριστερᾷ, ἄπληστον ἐκ περιεργείας, τὸν ξαναεῖδε καὶ ἐφώναξε μὲ πρόσωπον τὸ ὁποῖον προέδιδε κάποιον οἶκτον :

— Βρέ, τὸν φουκαρᾶ !

Ἔμεινε πολλὴν ὥραν, ἐπαναλαμβάνον τὴν φρᾶσιν — τὸν μόνον ἀντάξιον ἐπικήδειον.

Ἔπειτα ἀπὸ πολλὴν ὥραν ἐμφανίζεται βραδυπορῶν καὶ ἕνας ἀστυφύλαξ, μὲ τὸν γιακᾶ τοῦ ἐπανωφορίου του ἀνασηκωμένον, μὲ τὸ πιλίκιον βυθισμένον μέχρις ὤτων. Εἶδε καὶ αὐτὸς τὸν νεκρὸν καὶ ἐθύμωσεν ὁ φρουρὸς τῆς τάξεως. Μόλις ηὐδόκησε νὰ ρίψῃ ἓν βλέμμα, διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ ἂν ὁ ζητιάνος, ὁ ἐμπρός του φαρδὺς πλατὺς ἐξηπλωμένος, ἦτο μεθυσμένος ἢ ἄρρωστος· δὲν ἐννόησε τίποτε καὶ διὰ τοῦ ποδὸς ἠθέλησε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἔρευναν. Τὸν ἐσκούντησεν εἰς τὰ πόδια, εἰς τὰ πλευρά. Ὁ ζητιάνος ἀδρανὴς ἐταλαντεύετο. Ὁ ἀστυφύλαξ τότε συνωφρυώθη καὶ ἐβρυχήθη :

— Τὸ παληόσκυλο !

Εὐτυχῶς περνοῦσε ἕνα κάρρο ποῦ μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχε ξεφορτώσῃ χώματα. Τὸ ἐσταμάτησεν ἀρειμανίως ὁ φρουρὸς τῆς τάξεως καὶ ἐκάλεσε τὸν καρραγωγέα νὰ φορτώσῃ εἰς τὸ κάρρο του τὸ πτῶμα.

Ὁ καρραγωγεὺς ἐστενοχωρήθη διὰ τὴν ἀπρόοπτον ἀγγαρείαν, κάτι ἠθέλησε νὰ εἰπῇ. ἀλλ' ἡ διαμαρτυρία του ἐπνίγη εἰς μίαν βλασφημίαν τοῦ ἀσυφύλακος. Ἔπιασε τότε τὸ πτῶμα ὁ καρραγωγεὺς ἀπὸ τὸ κεφάλι, ὁ φρουρὸς τῆς τάξεως συγκατένευσε νὰ τὸν βοηθήσῃ, ὑπεγείρων τὸν ἕνα πόδα τοῦ νεκροῦ καὶ τὸ κάρρο ἐξεκίνησεν.

Ἔτριζε πένθιμα εἰς τὸν δρόμον του. Ἡ ρόδες ἐστέναζαν, οἱονεὶ ψάλλουσαι τὴν νεκρικὴν ψαλμῳδίαν.

Καὶ προχωροῦσε τὸ κάρρο, συρόμενον βραδέως ὑπὸ ἑνὸς Ἀχαμνόωντος. Ὁ φρουρὸς τῆς τάξεως ἀνησύχει, διότι χάρις εἰς ἐκεῖνο τὸ «παληόσκυλο» ἀπεμακρύνετο ὁλονὲν ἀπὸ τὸ στρατηγεῖον του, τὸ γειτονικὸν μπακάλικο, ὁ δὲ καρραγωγεὺς εὐσπλαγχνικώτερος, ἐσκέπτετο ποῦ νὰ ἤξευρε τοὐλάχιστον νὰ κρατήσῃ ὀλίγον χῶμα, ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ εἶχε πρὸ ὀλίγου εἰς τὸ κάρρο του νὰ τὸ ρίξῃ τώρα ἐπάνω στὸ πτῶμα, τὸ ὁποῖον οὔτε αὐτὴν τὴν τύχην δὲν θὰ εἶχεν, ἀφοῦ ὁ νεκρὸς θὰ ἐρρίπτετο, ὄχι εἰς τάφον, ἀλλ' εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Ἀνατομείου. . .

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΤΕΧΝΗ ΕΝ ΤΗι ΑΡΧΑΙΑι ΕΛΛΑΔΙ)

Τὰ Μέγαρα ἔσχον τὴν κρήνην τοῦ Θεαγένους, ἡ Κόρινθος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἔτι ἐκείνης ἀπέκτησε τὴν κρήνην τῆς Πειρήνης ἣν ὁ Πίνδαρος ἔψαλεν. Ἐν Ἀθήναις ἐγείρεται ἡ κρήνη Καλλιρρόη, ὁ δὲ Πεισίστρατος διοχετεύσας κατὰ μῆκος τῆς Ἀκροπόλεως τὸ ἔκ τινος πτυχῆς τοῦ Ὑμηττοῦ ἀναβλύζον ὕδωρ τῆς Κασταλιανῆς ἔφερε τοῦτο ἐντὸς τοῦ δήμου τῆς Μελιτῆς. Αἱ κρῆναι αὗται ἀπετέλουν μνημεῖα τιμῶντα τὴν πόλιν. Ὁ Παυσανίας ἀναφέρει που : «Εἴκοσι στάδια διαχωρίζουσι τὴν Χαιρώνειαν ἀπὸ τῆς Πανόπης πόλεως τῶν Φωκαέων, ἐὰν δύναται νὰ κληθῇ πόλις εἰς συνοικισμός, ἔνθα ἐλλείπουσιν οἰκοδομαὶ διὰ τὰς συνελεύσεις τῶν ἀρχόντων, γυμνάσιον, θέατρον, ἀγορὰ καὶ κρήνη ἡς τὸ ὕδωρ ἄπωθεν μετωχεύθη». Ἡ παρατήρησις αὕτη τοῦ ἀρχαίου περιηγητοῦ παρέχει τὸ μέτρον τῆς σημασίας διὰ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα ἐν τῇ οἰκοδομικῇ καὶ τῇ ἐξωραΐσει.

Ἡ τῆς τότε Ἑλλάδος ἀδιάπτωτος ἐξωραϊστικὴ τῶν ἄστεων τάσις ἐκδηλοῦται πρωτίστως διὰ τῆς γλυπτικῆς. Πάντα τὰ κοσμοῦντα τὰς πόλεις μνημεῖα, ἰδίᾳ οἱ ναοὶ συναγείρουσιν οὕτως εἰπεῖν ἐντὸς τῶν ἱερῶν των χώρων ἀλλεπάλληλον πληθὺν ἀνδριάντων. Ἡ φαντασία τῶν λαῶν εἶναι ἤδη ὑπέρπλεως παραδόσεων θεῶν καὶ ἡρώων, ὧν μνημονεύει ἡ ὁμηρικὴ ποίησις· καὶ αἱ παραδόσεις αὗται ἀποτυπούμεναι ἐπὶ τῆς πλαστικῆς τέχνης ἀναζωπυροῦνται καὶ ἐπὶ τὸ ὑλικώτερον ἐκπροσωπεῦνται. Τὰ ὁμηρικὰ ἔπη εἶχον ἀκουσθῆ ἀπὸ τριῶν ἤδη αἰώνων, ὁπόταν ἡ γλυπτικὴ δεσπόζουσα τέλεον τῆς ὕλης ἐξωτερικεύει τὰ ἐν τῇ ποιήσει τοῦ Ἴωνος ἀοιδοῦ ἐγκρυπτόμενα ἄρτια συναισθήματα. Ἐὰν ἐπέζων τῶν αἰώνων ἀφθονώτερα τὰ ἔργα, ἡ ἐξιστόρησις τῶν πλαστικῶν ἐν ἑκάστῃ πόλει ἐκείνων ἀποπειρῶν, ὁ καθορισμὸς τῆς ἀρχικῆς συμβολῆς ἑκάστης ἐν τῇ κοινῇ τεχνικῇ προσόψει, ἡ διάταξις τῶν ρυθμῶν καὶ ἡ ταξινόμησις τῶν σχολῶν, πάντα ταῦτα θὰ διεξήγοντο εὐχερέστερον· ἀλλὰ τὰ σχετικὰ μνημεῖα ἐλλείπουσιν ἐν πολλοῖς, ὁ δὲ φιλάρχαιος Γαλάτης ἀποπειρᾶται τὴν διαχάραξιν μεγάλων διαιρέσεων καὶ ἀφιεροῖ ἀνεξάρτητα ἀπ' ἀλλήλων κεφάλαια εἰς τοὺς Ἴωνας, τοὺς Δωριεῖς καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰς ἣν ἐναταλάζεται ἡρέμα καὶ κατὰ μικρὸν ἀποκρυσταλλουμένη ἡ τελειότης πασῶν ἐκείνων τῶν ἀποπειρῶν.

Ἡ ἐποποιία ἐνασμενίζεται παρέχουσα εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸ πλεονέκτημα τοῦ ἀναστρέφεσθαι μετὰ θεῶν καὶ ἡρώων, φυσικῶς δὲ πρὸς τούτοις πρώτους ἀτενίζει ἡ γλυπτική. Ἐν τοῖς ναοῖς λοιπὸν θεσπίζει πασῶν ἡ ἐκ μαρμάρων προτομὴ τοῦ πελιούχου θεοῦ καὶ δι' αὐτῆς ἀναπαριστῶνται αἱ διάφοροι ἐκφάνσεις ὑφ' ἃς ἐνεφανίσθησαν ἕκαστος πρὸ τῶν θνητῶν. Ἡ γλυπτικὴ εἶναι ἡ χαράσσουσα τὴν ἱστορίαν ἑκάστου καὶ ἡ σὺν τῷ χρόνῳ ἐπιδιώκουσα τὴν παραπλεύρως τῶν θεῶν ἐγκαθίδρυσιν ἱερέων καὶ ἱερειῶν, ἐνασμενιζομένη εἰς ἀποτύπωσιν τῶν προτομῶν τῶν παρ' ἐκείνοις λειτουργούντων. Ἐπὶ πολὺν χρόνον τὸ γλύφανον τοῦ καλλιτέχνου δὲν ἀμείβεται διὰ τῆς ἀναλόγου ἀποδόσεως τοῦ σκαπτουμένου, ἀλλ' ἡ περίεργος καὶ ἐνδελεχὴς αὐτοῦ μέριμνα ἐν τέλει θριαμβεύει κατὰ τῆς πρώτης ἀδεξιότητος καὶ προσδίδονται εἰς τὸ ἔργον αἱ σπάνιαι χάριτες τοῦ σφρίγους καὶ τῆς ἐξεζητημένης ἀποδόσεως τοῦ πρωτοτύπου. Ἡ ἐπὶ τὸ βέλτιον αὐτὴ γλυπτικὴ διάπλασις τυγχάνει ἐπακολούθημα τοῦ συνεχοῦς θεάματος τῶν φυσικῶν ἀσκήσεων, τῆς γυμναστικῆς ὑποδειξάσης τὴν λεπτομερεστάτην σπουδὴν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἐξόχως τιμωμένης καὶ πρὸς τὸν καθόλου δημόσιον βίον συνδεομένης ὡς ὁμομητρίου ἀδελφῆς τῆς μουσικῆς καὶ διὰ ταύτης μὲν καθισταμένων τῶν ψυχῶν σωφρονεστέρων δι' ἐκείνης δὲ ἀποβαίνοντος τοῦ σώματος ὑγιοῦς, καθ' ὅσον οἱ καλλιτέχναι ἔχουσι καθ' ἑκάστην τὰ πρωτυπά των ὑπὸ τὰς εὐνοϊκωτέρας τῶν συνθηκῶν, ἐπιδεικνυομένων τῶν σωματικῶν συστροφῶν κατὰ τὸ ἅλμα, τὸν δρόμον, τὴν πάλην καὶ ἀποκαλυπτομένου τοῦ κάλλους τῶν στιγμιαίων κινήσεων καὶ παντὸς τοῦ συμπληροῦντος τὸ εὔγραμμον καὶ εὔκολον τῆς ἀνθρωπίνης εἰκόνος. Ἀπὸ τῆς ζώσης ταύτης διδασκαλίας ἀπέρρευσαν τὰ θαυμασια καὶ ἐκπάγλου κάλλους ἀγάλματα ἀνδρῶν, γυναικῶν, ἀθλητῶν, ὡς ρυθμικὸς τῶν τάξων διάκοσμος. Ἀλλ' ὁ καλλιτέχνης δὲν ἀνακόπτει τὴν πρὸς τὸ τέλειον καὶ φυσικὸν τεχνικὴν αὐτοῦ ἔφεσιν παρακολουθῶν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀναπτυσσομένης εὐκαμψίας καὶ ἀποδίδων ταύτην σὺν τῷ χρόνῳ πιστοτέραν ἐπὶ τοῦ ξύλου τὸ πρῶτον, ἐπὶ τοῦ πορώδους λίθου, ἀκολούθως ἐπὶ τοῦ μαρμάρου, ἐπὶ τοῦ ὀρειχάλκου, ἐπὶ τοῦ ἐλεφαντόδοντος, ἐπὶ τῆς ὀπτῆς γῆς, ἐφ' ἧς πλέον ἡ τέχνη ἐκδηλοῖ τὴν λεπτοτέραν αὐτῆς ἔκφανσιν, ἐπὶ εἰκόνων καὶ κοσμημάτων, ἐπὶ κτερισμάτων καὶ μέχρι τῶν ἁπλῶν πλαγγόνων, τῶν ταναγραίων λεγομένων κορῶν. Ἐφ' ὅσον προάγεται ἡ τέχνη παραιτοῦσα τὴν ἁπλῆν ὕλην ἄρχεται μιγνύουσα τὰ ὀρυκτὰ μετὰ τῶν ὑλῶν τοῦ φυτικοῦ βασιλείου καὶ τὴν ὕελον μετὰ τοῦ λίθου, μεθ' ὃ τὸ στάδιον ἐπαφίεται εἰς τὸν χρωματισμόν, καθ' ὅσον τὸ βλέμμα μὴ ἀρκούμενον ἤδη εἰς τὸν ἁπλοῦν τύπον ἐπιζητεῖ τὴν ὑπάτην ἀπόλαυσιν τῆς πολυχωμίας. Ὅλην αὐτὴν τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀδιαστον ἐξέλιξιν τῆς καλλιτεχνίας ὁ

*) Συνέχεια καὶ τέλος.

Mme Georgette Leblanne

ἐνθουσιώδης Γαλάτης παρουσιάζει δι' εἰκόνων, ἐν αἷς ἀπαυγάζει ἡ ἑλληνικὴ μεγαλοφυΐα θριαμβεύουσα βαθμιαίως κατὰ τῶν ὑλικῶν δυσχερειῶν, ἑρμηνεύουσα πιστότερον καὶ ἀγνότερον τὴν φύσιν, διαπλάσσουσα τύπους ἐκφραστικωτάτους καὶ ἐπὶ μαρμάρου ἀποδίδουσα αἰσθήματα ἀνταποκρινόμενα εἰς μίαν οἱανδήποτε σκέψιν τῆς φύσεως ἢ τῆς θεότητος. Ὁ γλύπτης ἀπὸ τῶν ξυλίνων εἰδώλων καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου τύπου παράγει τὴν σαγηνεύουσαν εἰκόνα τῆς γυναικὸς μὲ τὰς ποδήρεις ἐσθῆτας καὶ τοὺς ἐκπρεπεῖς πέπλους, διαπλάσσει τὴν ἔκπαγλον μορφὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων τῶν θεῶν ἀποθέτει τὸ ἀσύλληπτον εἰς τοὺς θεοὺς τῆς Ἀνατολῆς μειδίαμα.

Αἱ διὰ τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης διατυπωθεῖσαι καὶ ἀνὰ μέσον τῆς τῶν αἰώνων ἀχλύος μέχρις ἡμῶν περισωθεῖσαι ἐκεῖναι μορφαὶ ἔχουσι τὴν χάριν τῆς μαγγονείας. Τὸν βαθὺν ἀπὸ ταύτης συναρπασμὸν ὀλίγοι εἶναι οἱ αἰσθανόμενοι, ἀλλ' ὅταν ἐνώπιον τοῦ συναπάζοντος θελγήτρου τοῦ μήπω τελείου δεσμευόμεθα ἔπειτα ὅτι εὑρίσκομεν περιπαθεστέραν ἀπόλαυσιν καὶ ἁγνοτέραν εἰς τοῦτο τὸ ἀτελὲς ἢ εἰς τὸ ἀπολύτως ὡραῖον. Στερεῖται τῶν προχείρων μέσων τῆς ἐκτελέσεως ὁ καλλιτέχνης, καὶ οἱ νόμοι τῆς τέχνης του εἶναι ἀνερμάτιστοι, ἐνῷ τὰ πρωτόλεια καὶ τὸ σφρῖγος τῆς ἐμπνεύσεώς του συγκινοῦσιν ἡμᾶς μυχιαίτατα. Τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης ἐλλεῖπον τῆς ἁρμονίας ἐν ἀντικειμένῳ καθαρῶς καὶ ἀπολύτως ὡραίῳ συμπληροῦμεν ἡμεῖς διὰ τῆς φαντασίας καὶ τῆς ἀντιλήψεως, διὰ τῆς ἀνεκφράστου συγκινήσεώς μας. Συμπληροῦντες καὶ ἰδιοποιούμενοι ἑρμηνεύομεν τὸ ἔργον τῆς τέχνης.

★ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΛΟΓΙΟΙ ★

ΕΜΜ. ΡΟΪΔΗΣ

ἐσῳ τῶν μόνων φίλων του - τῶν βιβλίων - ἐν τῇ μελαγχολικῇ μονώσει, ἧς ὑπῆρξεν λάτρης, ἐσβέσθη ἠρέμα ὁ Ἐμμανουὴλ Ροΐδης: Τὸ ἀσθενικώτερον σῶμα· ὁ ὑγιέστερος νοῦς.

Εἶναι τόσῳ στενὸς ὁ κύκλος τῶν καλῶν συγγραφέων μας, ὥστε ὁ θάνατος τοῦ Ροΐδου ν' ἀποτελῇ γεγονὸς βαρυσήμαντον διὰ τὴν φιλολογικὴν ὑπόστασιν τοῦ Ἔθνους. Καὶ δύναται τις μὲν νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ συγγραφικὴ δρᾶσις του Ροΐδου εἶχεν ἤδη ἔνοχα τῆς νόσου αἰσθητῶς μειωθῇ καὶ μόνον ἡ μεταρραστικὴ ἤνθει, ἀλλ' εἶχεν ἐν τῷ παρελθόντι προκαλέσῃ τόσα μειδιάματα σατύρας, καὶ εἶχεν ἐξακοντίσῃ τόσους σπινθῆρας κριτικῆς, ὥστε ν' ἀφίνῃ κενὸν, τὸ ὁποῖον ἐπὶ μακρὸν ἐν τῇ συνειδήσει τῶν γραφόντων θὰ καλύπτῃ τοῦ πένθους ἡ σκιά.

Ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἔγραφεν ὁ Ροΐδης ἦτο ἡ καλὴ καὶ ἀπέριττος καὶ ἄνευ πολλῶν ἀξιώσεων ἐποχὴ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ὅστις ἔγραφε τότε καλά, ἦτο φαινόμενον· ἡ φήμη δι' ἀμφοτέρων τῶν πτερύγων τὸν ἐνηγκαλίζετο. Ἔγραφον ὀλίγοι καὶ ἀνεγινώσκοντο πολύ. Σήμερον συμβαίνει τὸ ἀντίθετον· γράφουν πολλοί, δὲν ἀναγινώσκεται σχεδὸν κανείς. Ὁ Ροΐδης ὑπῆρξεν εὐτυχὴς διότι ἔζησεν εἰς τοὺς καλοὺς ἐκείνους χρόνους καὶ ἀπεχώρησε τῆς ζωῆς, καθ' ἣν ἐποχὴν ὅλοι γράφουν. Δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι παρ' ἀξίαν ἐφημίσθη ὁ Ροΐδης. Ἂν ὑπῆρξε μάλιστα λόγιος, ὅστις δὲν ἔστεργε τὸ θυμίαμα, ὅστις δὲν ἀνεστρέφετο τοὺς ἀλληλοθαυμα-

Albert Darmont

ζομένους κύκλους, ἀπ' ἐναντίας τοὺς ἐκαυτηρίαζε μὲ τὰ πικρόχολα βέλη τῆς σατύρας - ἦτο ὁ ἄρτι ἐκπνεύσας σιγηλὸς πρεσβύτης. Θέλω μᾶλλον νὰ ταλανίσω τοὺς νεωτέρους συγγραφεῖς καὶ μάλιστα τοὺς ἀποπλανηθέντας ἐν τῷ γλωσσικῷ λαβυρίνθῳ, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται ἕνα ἄχαριν ἀγῶνα καὶ νὰ παραλληλίσω τὴν ἀφάνειαν των μὲ τὴν φήμην ἑνὸς Ροΐδου, ἑνὸς Βλάχου, ἑνὸς Βικέλα, οἱ ὁποῖοι εἰργάζοντο μὲ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμόν, ἀλλὰ συνέλεγον ἐν τῷ σταδίῳ τῶν γραμμάτων πολὺ ὀλιγωτέρας ἀπογοητεύσεις.

Ὁ Ροΐδης πρωτηγωνίστησεν, ἢ μᾶλλον ἐκυριάρχησεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀδιάσπαστον ὡς ὁ πρύτανις τῆς σατύρας καὶ ὡς ὁ ἀμειλικτώτερος κριτικός. Πολυγραφώτατος δὲν ὑπῆρξε, οὔτε ἠνώχλησε ὅλα τὰ εἴδη τοῦ γραπτοῦ λόγου. Ἴσως τοῦτο συνετέλεσε ὥστε νὰ ἀναγινώσκεται μὲ περισσοτέραν προσοχήν. Ἀφίνει σειρὰν ἄρθρων πολιτικῶν τὰ ὁποῖα ἐρρίφθησαν πλέον εἰς τὴν λήθην, μαζὶ μὲ τὰ ἡμερόβια φύλλα τῶν ἐφημερίδων, ἔγραψε σατυρικὰς σκέψεις διὰ γεγονότα συνδεόμενα μὲ ὡρισμένην ἐποχήν - εἶναι ὁ κλῆρος αὐτὸς τῆς σατύρας - ἐτάραξε τὴν μακαρίαν γαλήνην τῆς Ἱερᾶς Συνέδου μ' ἕνα ἀφορισμὸν - θρίαμβον διὰ τὸν συγγραφέα - καὶ ἐρρίψε καὶ αὐτὸς βολὰς εἰς τοὺς γλωσσολογικοὺς πολέμους, δι' ἄρθρων καὶ συστηματικώτερον διὰ τῶν «Εἰδώλων» του.

Ὅσον καὶ ἂν ἀπεκήρυξε τὴν μεσαιωνικήν του μελέτην: τὴν «Πάπισσαν Ἰωάνναν», εἶναι βιβλίον εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ἀνηθικότης ἐπισκιάζεται ἀπὸ τὴν εὐφυΐαν, πολὺ δ' ἀμφιβάλλω ἂν ὁ Ροΐδης τὴν ἀπεκήρυξε διὰ τὴν ἀκολασίαν ἢ μᾶλλον διότι ἦτο ἔργον μιμήσεως· διότι εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ «Πάπισσα Ἰωάννα» δὲν συνελήφθη ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Ροΐδου· ἁπλῶς ἐκυοφορήθη ὑπὸ τὴν ἀναμνησιν διηγήσεων καὶ ἀναγνώσεων Ἰταλικῶν βιβλίων, ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ.

Τὸ ἔργον, ὅπερ παρὰ τὴν σατυρικὴν ἰδιορυΐαν τοῦ Ροΐδου εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα, ἅτινα ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ γλωσσολογικὸς τυφών, εἶναι τὰ «Εἴδωλα». Ἐκεῖ ὑποχωρεῖ ἡ εὔκολος ἡ εἰρωνεία καὶ ἐνσκήπτει ἡ ἐπιστημονικὴ κριτική. Τὸ πνεῦμα τοῦ Ροΐδου τὸ φύσει ἐρευνητικὸν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρίδῃ τὸ ρηλέγον ζήτημα τῆς γλώσσης. Ἂν ὁ Ψυχάρης ἐσημείωσε μὲ τὴν γνωστὴν ἰταμότητα τὴν ἀρετηρίαν τῶν ἀγώνων οἱ ὁποῖοι ἐπ' ἐσχάτων κατέληξαν εἰς αἱματηρὰς διαμαρτυρίας, ὁ Ροΐδης εὐθὺς τότε ἐμφανισθεὶς ὑπῆρξεν συνήγορος, λογικώτερος πολλῶν ἄλλων, διατυπώσας συμβιβαστικὴν ὁπωσδήποτε λύσιν. Ἀλλ' ἡ ἔκβασις τοῦ ἀγῶνος δὲν ἀπέβη ὑπὲρ τοῦ Ροΐδου - καὶ εἶναι ἴσως ἡ μόνη ἀποτυχία του - καθ' ὃν χρόνον ἀπέβαινε αὐτόχρημα κωμικὴ διὰ τὸν ἐν Παρισίοις ἐξωμότην. Καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κατισχύσουν γνῶμαι ἐν αὐτῇ τῇ γλωσσικῇ διατυπώσει των ἀντιτιθέμεναι εἰς τὰς θεωρίας. Ἠκόνιζε βέλη τὰ ὁποῖα ἐκρεύγοντα ἔτυπτον τὸν ἴδιον. Ἔγραφε περὶ κατισχύσεως τῆς δημώδους καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πεζογραφίᾳ, καὶ μετεχειρίζετο ὡ αἰστάτην καθαρεύουσαν. Τὸ πάθημα τοῦτο ὑπέστησαν εὐτυχῶς πολλοὶ δημοτικισταί, ἵν' ἀποδειχθῇ τὸ μάταιον τοῦ ἀγῶνος των. Ἐν τούτοις, ὁ Ροΐδης ἀποφυγὼν τὰς κωμικὰς ὑπερβολὰς τῶν χυδαϊστῶν, συνεζήτησε μὲ πολλὴν εὐσχημοσύνην, ἂν ὄχι δύναμιν, παρέσχε δὲ δι' ὅλων τῶν ἔργων του, ὕφος ὑμαλώτατον, καθαρώτατον μεταχειριζόμενος ἐκφράσεις ἀπηλλαγμένας ὅλων τῶν ὑπερβολῶν εἰς ἃς ἀτυχῶς ὑπερθεματίζουν ἀττικίζοντες καὶ χυδαΐζοντες. Ἀπέδειξε καὶ αὐτός, χωρὶς νὰ θέλῃ, ὅτι αἱ γλωσσικαὶ θεωρίαι παρέρχονται τόσον γλήγορα ὅσον - ὅπως ἔγραφε ὁ ἴδιος ἀλλοτε περὶ ἰατρικῶν θεωριῶν - καὶ τὰ ρόδα. Ὁ Ροΐδης εἶχε καὶ τοῦτο τὸ περίεργον· ὅτι ἐνῷ ἡ ῥᾳδιὰς του ἦτο λιτή, εἶχε περίτεχνον τὸ ὕφος. Ὀλίγοι ἐκ τῶν νεωτέρων καθαρευόντων γράφουν μὲ τόσην γραμματικὴν ἀκρίβειαν καὶ καθαρολογίαν, ὅσον ὁ Ροΐδης. Ἡ ἀσυνέπεια αὕτη εἶναι κριτικὴ ἀδυναμία ἢ ἁπλῆ ἰδιοτροπία; Ἀλλ' ὁ κριτικὸς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι ἰδιότροπος. Ἡ λογοφόρος, καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ κριτική, ἄγει εὐθέως· αἱ τεθλασμέναι ὁδοὶ εἶναι στενωποί. Ὑπάρχουν δύο εἴδη κριτικῆς. Ἡ θορυβώδης, ἡ φωνασκοῦσα, ἡ μεταξὺ ὕβρεως καὶ ἀδικίας ἐνίοτε δὲ καὶ παραγνωρίσεως κυμαινομένη, ἡ στυγνή, ἡ δίκην καταπέλτου ἐπερχομένη διὰ νὰ παρασύρῃ τὸ πᾶν, καὶ ἡ κριτικὴ ἡ φιλόσοφος, ἡ ψύχραιμος ἡ ἐρευνητική. Περιττὸν νὰ ὑποδείξῃ τις τοὺς κινδύνους τῆς πρώτης καὶ τὴν ἀξίαν τῆς δευτέρας, εἰς ἣν καὶ ἀνῆκεν ἀπὸ χαρακτῆρος ὁ Ροΐδης. Ἦτο κριτικὸς τοῦ μελετητηρίου καὶ οὐχὶ τοῦ καφενείου.

Ἐν τῇ ἐπιμόνῳ μονομαχίᾳ τοῦ μετὰ τοῦ κ. Βλάχου, συζητήσαντος μετά τινος πικρίας, ἐξῆλθεν ὁ Ροΐδης ἠττημένος; Κατὰ τὴν ταπεινὴν ἡμῶν γνώμην, οὔτε ὁ εἷς, οὔτε ὁ ἄλλος εἶχον ἀπολύτως δίκαιον· οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος εἶχον ἀπολύτως ἄδικον. Ὁ ποιητὴς καὶ γεννᾶται, ὁ ποιητὴς καὶ ἀναφαίνεται ὡς ἐκ τοῦ περιβάλλοντος. Ὑπῆρξαν ποιηταὶ οἱ ὁποῖοι ἐγεννήθησαν ἐν πεζοτάτῃ ἐποχῇ· ὑπῆρξαν ποιηταὶ οἱ ὁποῖοι ἐγεννήθησαν κάθε ἄλλο ἢ ποιηταὶ καὶ ὅμως ἐγένοντο μεγάλοι κατόπιν, εἴτε ἕνεκα μελέτης, εἴτε ἕνεκα προϊούσης φυσιολογικῆς ἀναπτύξεως. Εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὴν ἐπιστήμην ἢ εἰς τὴν κριτικήν. Τὸ ζήτημα εἶναι ἂν εἶνε τις μέγας ποιητὴς· αὐτὸ θὰ εἰπῇ κριτική. Ἂν ἐγεννήθη τοιοῦτος ἢ ἂν διεμορφώθη, εἶναι ὅλως δευτερεῦον ζήτημα. Ἐν τούτοις ὁ Ροΐδης ὑπῆρξεν καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ πνευματώδης, ἀναφαίνεται δὲ πάν-

Gabriel Max · Ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος

τοτε ὡς θαυμαστὴς τοῦ Ταίν. Ἡ μελέτη τοῦ μεγάλου κριτικοῦ τὸν ὠφέλησε πολύ. Τὸν εἶχε πάντοτε πρόχειρον, τὸν μετεχειρίζετο δὲ ὅπως μεταχειρίζονται τὰ σφριγοφόρα καταπότια.

Ὁ Ροΐδης ἦτο εὐφυὴς εἰς τὰς παρομοιώσεις του, δηκτικὸς εἰς τὰ πειράγματά του, δύσκολος εἰς κοσμητικὰ ἐπίθετα. Προσέντα ὅλα αὐτὰ ἑνὸς κριτικοῦ. Ἀλλὰ καὶ τὸ βάθος τῆς κριτικῆς δυνάμεως, ἡ βαθεῖα ἀντίληψις τοῦ ζητήματος δὲν τῷ ἦσαν ἄγνωστα. Ἦτο ἀνηπερέαστος ἀπὸ τὸ περιβάλλον, ἀπὸ τὰς προλήψεις. Δὲν ἐπειράθη βιαίως, ὡς πειρῶνται τινὲς καρηκομῶντες, νὰ καταρρίψῃ βωμοὺς καὶ ἀνδριάντας, ἢ νὰ ὀργιάσῃ διὰ τῆς μελάνης ἐπὶ σεμνῶν τάφων. Ἠννόει νὰ ἐλέγχῃ καὶ νὰ περιορίζῃ τὰς φήμας μὲ ἓν μειδίαμα, μὲ μίαν ἐλαφρὰν εἰρωνείαν.

Ὁ Ροΐδης ἔγραψε καὶ διηγήματα. Δύναται νὰ ὀνομασθῇ μᾶλλον χρονικογράφος ἢ διηγηματογράφος. Τὰ «Συριανὰ διηγήματα» του ἠδύναντο νὰ ὀνομασθῶσι ζωολογικὰ διηγήματα (ἱστορία μιᾶς γάτας, ἱστορία ἑνὸς σκύλου.) Ἦτο διηγηματογράφος τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς. Ἀφηγητὴς χαριτωμένος, ἀναριγνύων ἀνέκδοτα δάνεια, ἱστορικὰς ἀφηγήσεις. Δὲν διακρίνονται τὰ διηγήματά του οὔτε διὰ τὴν ψυχολογίαν, οὔτε διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐπεισοδίων. Εἶναι μᾶλλον ἀνεκδοτικὰ ἀναγινωσκόμενα διὰ τοῦτο οὐχὶ μεθ' ὅσσονος προσοχῆς.

Ἡ καλλιτεχνία τέλος δὲν τὸν ἀφῆκεν ἀδιάφορον. Μία κριτική του δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ "Ἐφημερίδι,, διὰ τὴν πρώτην καλλιτεχνικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ζαππείου μαρτυρεῖ ἔκτακτον σωφροσύνην γνώμης.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ ἔργον τοῦ Ροΐδου θὰ μελετηθῇ ἀκόμη ἐπὶ μακρόν· ἀτυχῶς εἶναι διεσκορπισμένον καὶ θὰ μείνῃ, ἐὰν ὁ κ. Μαρασλῆς δὲν σπεύσῃ νὰ τιμήσῃ τὴν ὁμώνυμον "Βιβλιοθήκην,, περισυλλέγων τὰ ἔργα του, διότι ἐκτὸς τῆς "Παπίσσης,, τῶν "Παρέργων,, τῶν "Εἰδώλων,, ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι δυσεύρετα.

Οἱ γράψαντες νεκρολογίας ἔγραψαν προχείρως ὡς χρονογράφοι. Ἄλλος περιωρίσθη ἵνα μᾶς ἀναφέρῃ γνωστὰ ἄλλως τε ἀνέκδοτα τοῦ Ροΐδου ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ ἔχει ἐπὶ τέλους κάθε ἄνθρωπος ὅπως δήποτε ἐξυπνος — ἄλλος μᾶς ἐχάρισε μίαν παλαιοτάτην συνέντευξίν του μὲ τὸν Διδάσκαλον διὰ νὰ περιαυτολογήσῃ, ἄλλος ἐριλοσόφησε λυρικώτατα περὶ τῆς μετὰ θάνατον δόξης. Κανεὶς δὲν ἦτο παρεσκευασμένος δι' ἕνα χαρακτηρισμόν, ἀντάξιον τοῦ κριτικοῦ. Καὶ δὲν ἠξεύρῃ τις τί νὰ ὑποθέσῃ. Δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ γράψουν ἢ πρέπει νὰ ἀποθάνῃ τις διὰ νὰ τὸν ἀναγνώσουν ;

Ὁ ἀεὶ βραδυπορῶν φιλοσοφικώτατα, οἱονεὶ μετὰ βέους, κατάμονος πρεσβύτης, ὡδηγήθη μὲ τὴν αὐτὴν βραδύτητα εἰς τὸν οἰκογενειακὸν τάφον. Καὶ ἐὰν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅλοι οἱ ἄλλοι ὀφθαλμοὶ ἔβλεπον εἰς τὸ κάτωχρον καὶ κάτισχνον - ὅπως ἦτο καὶ ἐν τῇ ζωῇ - πρόσωπόν του μίαν ἐκμηδένισιν, οἱ ἰδικοί μου διέρρινον ἓν εἰρωνικώτατον μειδίαμα τὸ ὁποῖον συνώψιζε τὴν πνευματικήν του ὑπεροχὴν καὶ τὸ ὁποῖον, ὁλονὲν πλατυνόμενον, ἀπηυθύνετο πρὸς τοὺς ἐν τῇ ζωῇ ὑπολειπομένους, οὐχὶ ὡς χαιρετισμός, ἀλλ' ὡς οἶκτος. ΔΙΚ.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΣ

Ὁ καλλιτέχνης εἶνε ποιητής. Εἰς πᾶν θέμα πρέπει νὰ βλέπῃ μακρύτερα ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν αἴσθησιν, ἣν πρέπει νὰ μεταδίδῃ καὶ εἰς τοὺς θεατάς.

C. Duran

Τὸ εἶναι τινὰ καλλιτέχνην, σημαίνει νὰ συνειθίζῃ οὗτος διὰ τοῦ ἐπαγγέλματός του εἰς τὴν αὐστηρὰν λογικήν, νὰ εὑρίσκῃ τὸ πῶς καὶ τὸ διατί, νὰ ἀποδίδῃ τὰ ἀποτελέσματα εἰς τὰ αἴτια. Τοῦτο εἶναι ἁρμονία μεταξὺ τῶν διαφόρων μερῶν, τοῦτο εἶναι ἡ ἑνότης τῆς ἐντυπώσεως, ἥτις προσδίδει τὴν χάριν εἰς τὰ μικρὰ ἀντικείμενα καὶ τὴν δύναμιν εἰς τὰ μεγάλα. Διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἁρμονίαν ταύτην, τὴν ἑνότητα, πρέπει νὰ βλέπωμεν καὶ νὰ αἰσθανώμεθα τὸ ὅλον εἰς ἕκαστον τμῆμα τῆς εἰκόνος. Ἄλλως τίποτε δὲν εἶναι εἰς τὴν θέσιν του. Ὅλα πρέπει νὰ εἶναι καλῶς τοποθετημένα. Εἰς τὸ παραμικρὸν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἔκφρασις. Ὁ θεατὴς πρέπει πανταχόθεν νὰ περιβάλλεται ἀπὸ μίαν ὁμοιογενῆ ἀτμοσφαῖραν.

Meissonier

Εἰς τὴν γλυπτικήν, ὅσον μεγαλώνει τὸ ἔργον, τόσον μεγαλώνουν καὶ τὰ ἐλαττώματά του, ἐνῷ τὰ προτερήματα μένουν τὰ αὐτά.

Σῶχος

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῦρ· ὅστις λέγει τὴν ἀλήθειαν φωτίζει καὶ καίει.

Seffert

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρέσῃς εἰς ὅλους μὲ τὰς πράξεις σου καὶ μὲ τὰ καλλιτεχνήματά σου. Εἶναι ἄσχημον πρᾶγμα νὰ ἀρέσῃ κανεὶς εἰς τοὺς πολλούς.

Σίλλερ

Ἡ ἀληθεστέρα ἐκδήλωσις τῆς Τέχνης εἶναι τὸ γυμνόν.

Μίς Δουΐγκαν

★ ΑΙ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ ★

ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ ΚΑΙ ΑΜΦΙΤΡΙΤΗΣ *)

2. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Κατὰ τὰς γενομένας ἐκχωματόσεις, ἀνευρεθησαν τεσσαράκοντα ἓξ ἀρχαῖα νομίσματα καὶ ἓν Ἐνετικὸν τῆς Κρήτης, ὅλα χάλκινα. Ἐκ τούτων δὲ περὶ τὰ εἴκοσι δυσανάγνωστα.

Ἐκ τῶν νομισμάτων τούτων δέκα εἶναι Τηνιακὰ νομίσματα τοῦ 3ου καὶ 2ου π. Χ. αἰῶνος, τὰ ἑξῆς:

1.— "Εμπροσθεν. Κεφαλὴ νεαρά, πρὸς τὰ δεξιὰ ἐστραμμένη.

"Οπισθεν. Δύο πρόσωπα ὄρθια ἐντὸς ναοῦ. Διόνυσος ἀριστερᾶ καὶ Ποσειδῶν δεξιᾶ. Διαμ. 0,02.

2.— Ε. (Ἐφθαρμένον). Κεφαλή.

Ο. Σταφυλή. Διαμ. 0,008.

3—4.— Ε. Κεφαλὴ Ποσειδῶνος πρὸς τὰ δεξιά, δαφνοστεφής.

Ο. Τρίαινα μὲ δελφῖνα ἑκατέρωθεν. Διαμ. 0,018.

5.— Ε. (Ἐφθαρμένον). Κεφαλή.

Ο. Τρίαινα. Διαμ. 0,016.

6.— Ε. Κεφαλὴ Διὸς Ἄμμωνος νέα, δαφνοστεφὴς καὶ κερασφόρος, πρὸς τὰ δεξιά, μετ' ἐπισημειώματος στρογγύλου πρὸς τὰ ἀριστερὰ (σταφυλή).

Ο. ΤΗΝΙΩΝ πρὸς τὰ δεξιά. Ποσειδῶν ὄρθιος πρὸς τὰ ἀριστερά, φέρων ἱμάτιον καὶ κρατῶν διὰ τῆς δεξιᾶς δίκτυον, πρὸς ἅρμαν δελφίνων, διὰ τῆς ἀριστερᾶς τριαιναν Ἐπὶ τοῦ πεδίου ῥόδον, σημεῖον τῆς ἐπικυριαρχίας τῆς Ῥόδου κατὰ τὸν 2ον π. Χ. αἰῶνα.

7—9.— Ε Κεφαλὴ Διὸς Ἄμμωνος, νέα, δαφνοστεφὴς καὶ κερασφόρος, πρὸς τὰ δεξιά.

Ο. (Ἐφθαρμένον). Ποσειδῶν βαδίζων πρὸς ἀριστερά, φέρων ἱμάτιον καὶ κρατῶν διὰ τῆς ἀριστερᾶς τρίαιναν. Διαμ. 0,02, 0,018 καὶ 0,018.

10.— Ε. (Πολὺ ἐφθαρμένον). Κεφαλὴ Διὸς Ἄμμωνος, κερασφόρος.

Ο. Τ—Η. Σταφυλή. Διαμ. 0,014.

Ἄνδρου

11.— Ε. Κεφαλὴ Διονύσου, πωγωνοφόρος.

Ο. Περίγραμμα δυσανάγνωστον. Κάνθαρος.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΑ

Θεσσαλονίκης

12.— Ε. Περίγραμμα δυσανάγνωστον. Προτομὴ ἀκτινοφόρος. Ἡλιογαβάλου πρὸς τὰ δεξιά.

Ο. Περίγραμμα. ΘΕCCA—ΛΟΝΙΚΕΩΝ.

Νίκη πτερωτή, βαδίζουσα πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ κρατοῦσα διὰ τῆς δεξιᾶς Κάβηρον Διαμ. 0,023.

Μιλήτου

13.— Ε. Κεφαλὴ Ἀπόλλωνος πρὸς τὰ δεξιά.

Ο. Λέων ὄρθιος πρὸς τὰ δεξιά. Κάτωθεν ΑΠΟΛ, ὄνομα τοῦ Ἄρχοντος. Διαμ. 0,018.

14.— Ε. TI CAESAR. DIVI. F AVGVSTVS. Κεφαλὴ γυμνὴ Τιβερίου πρὸς τὰ ἀριστερά.

*) Συνέχεια καὶ τέλος.

Ο. TRIBVN. POT....PONTIF. MAXIM. Ἐν τῷ μέσῳ ,S C Διαμέτρου 0,026. (14—37 μ. Χ.)

15.—Ε (Ἐφθαρμένον). IMPER. .. Προτομὴ Ἀντινόου τοῦ Σεβαστοῦ, πρὸς τὰ δεξιά.

Ο. Γυνὴ ὀρθία, πρὸς τὰ ἀριστερά. Διαμ. 0,027.

16 —Ε. CALLIENIVS. F. AVG. Προτομὴ ἀκτινοστεφής, πρὸς τὰ δεξιά.

Ο. ROEMA AETERNAE. Ἡ Ῥώμη, φέρουσα κράνος, καθημένη πρὸς ἀριστερᾶ καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς κρατοῦσα νίκην, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς λόγχην. Ἔμπροσθεν ἀστήρ. Διαμ. 0,023. (259—268 μ. Χ.).

17.—Ε. (Τεθραυσμένον). GALLI. Προτομὴ ἀκτινοστεφὴς Γαλλιήνου, πρὸς τὰ δεξιά.

Ο. VIRTVS'..... Ὁ Ἄρης ὄρθιος, ἀριστερὰ φέρων κράνος καὶ λόγχην διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ἔμπροσθεν ἀστήρ. (259—268).

18.—Ε. IMP. AVRELIANVS. ANG. Προτομὴ ἀκτινοστεφὴς τοῦ Αὐρηλιανοῦ, πρὸς δεξιά.

Ο. IOVICONSER 'Εν τῷ μέσῳ ,S'. Ὁ Αὐρηλιανός, ὄρθιος πρὸς νὰ δεξιά, ἐν περιβολῇ στρατιωτικῇ κρατῶν σκῆπτρον καὶ διατεθειμένος νὰ λάβῃ σφαῖραν, τὴν ὁποίαν προσφέρει αὐτῷ ὁ Ζεύς, γυμνός, τὸν μανδύαν ἔχων ἀνεπτυγμένον ὄπισθεν αὐτοῦ Διαμ. 0,02. (270—295).

19 —Ε. IMP. C. VAL LICIN. LICINIVS. P. F. ABG. Προτομὴ ἀκτινοστεφὴς τοῦ Λικινίου.

Ο. IONI CONS—FRVATORI. Ἐν τῷ κενῷ ,S' MNA. Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ III. Ζεὺς γυμνός, ὄρθιος πρὸς τὰ ἀριστερά, ἔχων τὸν μανδύαν του ἐρριμμένον ὄπισθεν καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἐπιστηριζόμενος ἐπὶ τῆς λόγχης μου. Ἀριστερὰ πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Θεοῦ, ἀετός, δεξιὰ δὲ δοῦλος γονυπετής. Διαμ. 0,02.

20—Ε. VRB ,S'. ROMA. Κρανοφόρος προτομὴ τῆς Φήμης, πρὸς τὰ δεξιά.

Ο. Δύο στρατιῶται ὄρθιοι πρὸ σημαίας. Ἐν τῷ κενῷ ,S' M N B.

21.—Ε. FL. IVL CONSTANTIVS NOB. C. Προτομὴ Κωνσταντίνου τοῦ Β', φέροντος διάδημα ἐκ μαργαριτῶν.

Ο. PROVIDEN—TIAE CAESS Πύλη πόλεως κειμένη ἐπὶ ἀστέρος. Ἐν τῷ κενῷ ,S' MTSB.

22.—Ε. Προτομὴ τοῦ Κωνσταντίνου Γάλλου (;) φέροντος διάδημα πρὸς τὰ δεξιά.

Ο. VOT. Ἐντὸς στεφάνου καὶ κάτωθεν MVLT.

23.—Ε. (Ἐφθαρμένον). Προτομὴ Αὐτοκράτορος πρὸς τὰ δεξιά

Ο. Πρόσωπον ὄρθιον πρὸς ἀριστερά.

24-25—Ε. (Πολὺ ἐφθαρμένον). Προτομὴ Αὐτοκράτορος πρὸς τὰ δεξιά.

Ο. (Πολὺ ἐφθαρμένον). Δυσανάγνωστον.

Τὰ ἀναφερόμενα νομίσματα ἀποδεικνύουσιν ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης δὲν ἔπαυσαν νὰ τὸ ἐπισκέπτωνται μέχρι τοῦ 4ου μ. Χ. αἰῶνος.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ

Τὸ πλεῖστον τῶν ἐπιγραφῶν ἀνευρέθη παρὰ τῷ Ναῷ, περὶ τὴν ἡμίσειαν δωδεκάδα ἀνευρέθησαν παρὰ τῇ Ἐξέδρᾳ. Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ Ἑστιατορίου, ἀτελῆ ἄλλως τε, δὲν ἀνευρέθη οὐδεμία.

Α'. Ἀναθηματικαί.

1.—Πλὰξ ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, πλήρης πρὸς τὰ ἀριστερὰ πρὸς τὰ κάτω, εὐρεθεῖσα πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ναοῦ, ὕψους 0.60, πλάτους 0,20 καὶ πάχους 0,06. Γραφὴ ἐπιμελημένη. Τὰ γράμματα κεκοσμημένα διὰ γραμμιδίων εἰς τὸ ἄκρον τῶν σκελῶν των. Τέλος τοῦ Α'. π. Χ. αἰῶνος.

2.—Ἐπιγραφὴ κεχαραγμένη ἐπὶ τῆς πλευρᾶς πέντε ἐκ λευκοῦ μαρμάρου πλακῶν ἐντετειχισμένων

Mistral

ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἐκκλησιδίου Ἅγιος Βασίλειος παρὰ τῷ χωρίῳ Λεβαντάδος, Δῆμος Σωστθενίων, ὕψος 0,10, πλάτ. 0,62.

Ἡ ἐπιγραφὴ ἀφορᾷ τὴν Μαλθακήν.

Ἡ Μαλθακή, θυγάτηρ τοῦ Φιλείνου καὶ θετὴ θυγάτηρ τοῦ Θεοπείθους, μνημονεύεται καὶ εἰς ἄλλην ἐπιγραφήν, κεχαραγμένην ἐπὶ στήλης μαρμαρίνης, εὑρισκομένης ἔξωθεν τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου Κώμη τῆς Τήνου. Ἡ Μαλθακὴ χαρίζει εἰς τὴν πόλιν τὸ ἄγαλμα τοῦ ἀδελφοῦ της Σατύρου, ὅστις προσέφερεν πολυαρίθμους δωρεὰς τοῖς ἐν Ἠρίττῳ Θεοῖς.

Σὺν τῇ ἀναφερομένῃ ἐπιγραφῇ, ἀριθμοῦμεν τρεῖς ἐπιγραφὰς τῆς οἰκογενείας Φιλείνου. Ἴσως ὅλαι προέρχονται ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης, τοῦ ὁποίου τὰ ἐρείπια ἐχρησίμευσαν ἐπὶ πολὺ ὡς λατομεῖον τῆς Τήνου ἐν γένει καὶ ἰδίως τῶν παρακειμένων τῷ ἱερῷ χωρίων. Τὸ ὄνομα ΦΙΛΕΙΝΟΣ, τὸ κεχαραγμένον ἐπὶ μαρμαροστρώσεως πρὸς δυσμὰς τοῦ Ναοῦ, εἶνε καὶ τοῦτο νέον τεκμήριον τῶν σχέσεων τῆς οἰκογενείας Φιλείνου μετὰ τοῦ ἱεροῦ τούτου.

3.—Βάσις ὀρθογώνιος, ἐκ μαρμάρου λευκοῦ ἀνευρεθεῖσα εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ Ναοῦ εἰς δύο τεμάχια καὶ ἐλλειπὴς δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ὕψος 0,50, πλάτος 0,90, πάχος 0,20.

Γραφὴ ἐπιμελημένη. Τὰ γράμματα κεκοσμημένα διὰ γραμμιδίων εἰς τὸ ἄκρον τῶν σκελῶν των.

4.—Στήλη ἐκ μαρμάρου κυανολεύκου εἰς δύο τεμάχια, ὕψος 57 ο)ο. Διαμ. 36 ο)ο.

5.—Μαρμάρινος πλάξ, πλήρης πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸς τὰ δεξιά, ὄζους 69 ο)ο πλάτους 42 ο)ο καὶ πάχους 8 ο)ο.

Ἐπὶ τῆς πρὸς τὰ δεξιὰ πλευρᾶς ὑπάρχει ἀρχὴ ψηφίσματος τοῦ Δήμου.

6.—Βάσις τετράγωνος ἐκ κυανολεύκου μαρμάρου, τεθραυσμένη πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἀριστερά, ὕψ. 0,46, πλ. 0,95 καὶ πάχ. 0,33.

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν δύο πρώτων γραμμῶν εἶναι ἀμφίβολος καὶ ἡ ἔννοια ἀβεβαία.

7.—Τέσσαρα τεμάχια ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, ἀνευρεθέντα πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ναοῦ, ὕψος 0,10, πλάτος 0,50. τὸ μάρμαρον εἶνε πλῆρες πρὸς τὰ ἀριστερά.

8.—Μάρμαρον λευκόν, τεθραυσμένον καθ' ὅλα τὰ μέρη ὕψους 0,16, πλάτους 0,11 καὶ πάχους 0,02.

9.—Τεμάχιον κυπέλλου, ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, ἀνευρεθὲν πρὸς δυσμὰς τοῦ ἱεροῦ. Ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ ὑπάρχει ἡ λέξις «Ποσειδῶνι.»

10.—Πλάξ ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, ἀνευρεθεῖσα πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Ναοῦ, ὕψους 0,34, πλάτους 0,23 καὶ πάχους 0,10. Τὸ μάρμαρον εἶνε πλῆρες πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἡ ἐπιγραφὴ εἶνε κεχαραγμένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλακός.

11.—Τεμάχιον ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, πλῆρες πρὸς τὰ ἄνω, ὕψους 0,18, πλάτους 0.25 καὶ πάχους 0,06.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ

Ψηφίσματα

Τὸ πλεῖστον τῶν ἐν τῷ Ἱερῷ ἀνευρεθέντων ψηφισμάτων προέρχονται ἐκ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου τῆς Τήνου κατὰ τὸν Βον καὶ Αον π. Χ. αἰῶνα. Δύο πηγάζουσι ἐκ τοῦ Συνεδρίου τῶν Νησιωτῶν, καὶ ἓν ἐκ τῆς Τηνίας φυλῆς τῶν Δονακιδῶν.

Ἀριθ. 12. Ψηφίσματα τῶν Τηνίων καὶ τῶν Συνέδρων τῶν Νησιωτῶν ὑπὲρ τοῦ ἰατροῦ Ἀπολλωνίου, υἱοῦ τοῦ Ἱερoκλέους ἐκ Μήλου. Σειραὶ 47.

13. Ψήφισμα τῶν Συνέδρων καὶ τοῦ Κοινοῦ τῶν Νησιωτῶν ὑπὲρ τοῦ Δήμου Τηνίων καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ ἀποσταλέντων τριῶν δικαστῶν. Σειραὶ 24.

14. Τηφίσματα τῶν Τηνίων ὑπὲρ τοῦ Φιλοτίμου ἐκ Ῥόδου καὶ τοῦ Ἀμ . . . Σειραὶ 37. καὶ

15. Ψήφισμα τῶν Τηνίων πρὸς τιμὴν τοῦ Ἱδομενέως, υἱοῦ τοῦ Τιμοκρατέους, ἐκ Ῥόδου, Σειραὶ 17.

16.—Πλάξ ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, ἀνευρεθεῖσα ἐπὶ τοῦ τόπου τοῦ ἱεροῦ, ἔντινι μάνδρα. Ἡ πλὶξ εἰς δύο τεμάχια, εἶνε πλήρης δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς πλακὸς πρὸς τὰ δεξιὰ εἶνε πολὺ ἐφθαρμένη. Διαστάσεις ὕψος 24 ο)ο, πλάτος 39 ο)ο.

17.—Στήλη ἐκ μαρμάρου κυανολεύκου, μετὰ κορωνίδος, ἀνευρεθεῖσα μεσημβρινῶς τῆς Ἐξέδρας, τεθραυσμένη κατὰ τὸ ἄνω μέρος δεξιά, ὕψους 82 ο(ο.

18.—Στήλη ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, κεκοσμημένη κατὰ μέτωπον ὑπὸ μικρῶν στηλοβατῶν, ἀνδυρεθεῖσα πρὸς βορρᾶν τοῦ Ναοῦ. Τὸ μάρμαρον εἶναι τεθραυσμένον πρὸς τὰ κάτω. Ὕψος 40 ο)ο, πλάτος 30 ο)ο.

19. Στήλη ἐκ μαρμάρου λευκοῦ,εὑρεθεῖσα πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἐξέδρας. Τὸ μάρμαρον εἶναι τεθραυσμένον πρὸς τὰ ἄνω καὶ ὀλίγον πρὸς τὰ κάτω δεξιά. Ὕψος 28 ο)ο ἀριστερὰ καὶ 22 ο)ο δεξιά, πλάτος 22 καὶ πάχος 06 ο)ο. Τὰ γράμματα μικρὰ καὶ ἡ γραφὴ ἐπιμελημένη. Ἐποχῆς τοῦ 3ου π. Χ. αἰῶνος.

Αἱ τιμαὶ αἱ ἀπονεμηθεῖσαι εἰς τὸν Νυμφαῖον καὶ τοὺς ἐγγόνους αὐτοῦ ὁμοίαι σχεδὸν τῶν ἀπονεμηθεισῶν ὑπὸ τῶν Τηνίων πρὸς τὸν Χαρῖνον. Εἰς τὸν Νυμφαῖον χορηγεῖται περιπλέον τὸ προνόμιον τῆς προεδρίας.

20. Τεμάχιον ἐκ μαρμάρου κυανολεύκου, ἀνευρεθὲν πρὸς τὴν βορειανατολικὴν γωνίαν τοῦ ναοῦ, πλῆρες πρὸς τὰ κάτω. Ὕψος 13 ο)ο, πλάτος 11 ο)ο καὶ πάχος 2 ο)ο Γραφὴ οὐχὶ τόσον ἐπιμελημένη.

21. Στήλη ἐκ μαρμάρου λευκοῦ μετὰ ραβδώσεων, πλήρης πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸς τὰ δεξιά. Ὕψος 18 ο)ο, πλάτος 14 ο)ο καὶ πάχος 06 ο)ο.

22.—Στήλη ἐκ μαρμάρου κυανολεύκου μετὰ κορωνίδος, εὑρεθεῖσα πρὸς νότον τῆς Ἐξέδρας.

23.—Στήλη ἐκ μαρμάρου κυανολεύκου κεκοσμημένη ὑπὸ ἀετώματος, πλήρης πρὸς τὰ ἄνω δεξιά. Ὕψος 43 ο)ο, πλάτος 20 ο)ο ἄνω καὶ 36 ο)ο κάτω

24.—Πλάξ ἐκ φαιοῦ μαρμάρου, εὑρεθεῖσα πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἐξέδρας, πλήρης ἀριστερὰ καὶ κάτω. Ὕψος 37 ο)ο πλάτος 24 ο)ο. Γραφὴ ἀνώμαλος, καὶ μὴ ἐπιμελημένη. Μετὰ τὴν πέμπτην σειράν, τὰ γράμματα εἶναι μικρότερα καὶ πυκνότερα.

25.—Πλάξ ἐκ μαρμάρου κυανολεύκου ὕψος 20 ο)ο.

26.—Τεμάχιον μαρμάρου ἐνεπίγραφον.

27.—Ἐπίσης τεθραυσμένον.

28.—Τεμάχιον φαιοῦ μαρμάρου

29.—Ψήφισμα τῆς Δονακίδος φυλῆς. Πλὰξ ἐκ μαρ-

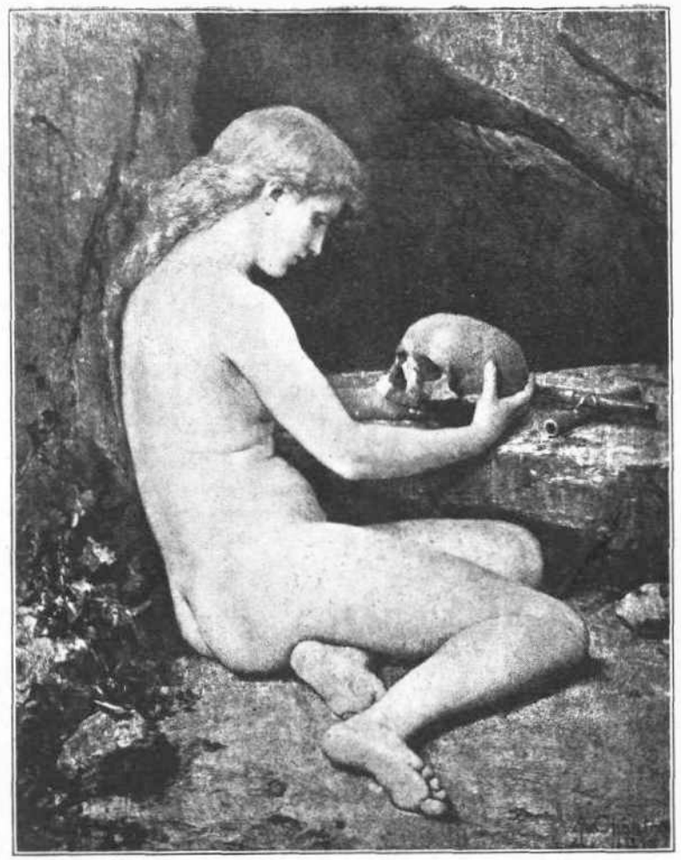

Μαγδαληνὴ μετανοοῦσα

μάρου φαιοῦ, εἰς τέσσαρα τεμάχια. Ὕψος 25 ο/ο
Ἡ Τῆνος διηρεῖτο εἰς δέκα τοπικὰς φυλάς. Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης πληροφορούμεθα ὅτι ὑπῆρχεν ἐν Τήνῳ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, πιθανῶς εἰς τὴν θέσιν σήμερον Δομνικὰ (κατὰ τὴν ἀρχαιότητα Δονακία).

Διάφορα τεμάχια.

30.— Πρὸς τὴν νοτιανατολικὴν γωνίαν τοῦ ναοῦ ἀνεύρομεν δέκα πέντε τεμάχια ἐκ μαρμάρου φαιοῦ, ἀνήκοντα εἰς μίαν ἐπιγραφήν. Αἱ σειραὶ ἔχουσι τὰ γράμματα ἐρυθρὰ καὶ κυανᾶ, ἐναλλάξ. Τὸ κείμενον τῆς ἐπιγραφῆς ἦτο διηρημένον κατὰ στήλας. Ἡ ἐπιγραφὴ φαίνεται ὅτι εἶναι μέρος λογαριασμῶν, δοθέντων ὑπὸ τῶν ἱεροποιῶν τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης.

31.— Τεμάχιον κυανολεύκου μαρμάρου.

32.— Τεμάχιον ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, πλῆρες πρὸς τὰ ἄνω μέρος, ὕψ. 12, πλάτος 18 καὶ πάχος 07ο/ο.

33.— Γραφὴ κεκοσμημένη ὑπὸ βάσεων Ἰονικῶν.

34.— Τεμάχιον φαιοῦ μαρμάρου, ραβδωτὸν πρὸς τὰ ἄνω μέρος.

35.— Τεμάχιον ἐκ φαιοῦ μαρμάρου, τεθραυσμένον καθ' ὅλα τὰ μέρη.

36.— Πλὰξ ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, τεθραυσμένη δεξιὰ καὶ ἀριστερά.

37.— Μάρμαρον λευκόν, τεθραυσμένον.

38.— Τεμάχιον στήλης ἐκ μαρμάρου λευκοῦ πλῆρες ἀριστερά.

39.— Μάρμαρον λευκόν, τεθραυσμένον.

40 - 43.— Μάρμαρα λευκά.

Δ'. Ἐξ ὀπτῆς γῆς

44.— Τεμάχιον κεράμου, εὐρεθὲν πρὸς τὴν ΒΑ γωνίαν τοῦ ναοῦ.

Σφραγὶς ἐκτυπώματος, φέρουσα τὸ ὄνομα τοῦ Ποσειδῶνος.

45.—Τεμάχιον κεράμου, εὑρεθὲν πρὸς Δ. τοῦ ναοῦ.

46 — Πρὸς νότον τῆς ἐξέδρας, τεμάχιον κεράμου. Ἐκμαγεῖον, εἰς τρία ἀλλεπάλληλα μέρη, φέρον τὸ ὄνομα «Ἑρμογένους».

Τεμάχιον κεράμου, ἀνευρεθὲν εἰς Κάρπαθον, φέρει τὸ αὐτὸ ὄνομα, γεγραμμένον ἐξ ἀριστερῶν πρὸς δεξιά.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Τὰ πλεῖστα τῶν ἀνευρεθέντων ψηφισμάτων (ἀριθ. 12—49) ἀνάγονται εἰς τὸν Β' π. Χ. αἰῶνα, ὅτε ἡ Τῆνος ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν τῆς Ῥόδου οὖσα, ἀπελάμβανε μεγίστης εὐημερίας. Οἱ Τήνιοι διετέλουν εἰς ἐμπορικὰς καὶ φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῶν ἄλλων νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἤτοι τῆς Κέω καὶ Ῥόδου, τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Μιλήτου καὶ αὐτῆς τῆς ἐν τῇ Ἀφρικῇ Κυρήνης. Τότε καὶ πολλαὶ ἀγοροπωλησίαι κτημάτων ἐγένοντο ἐν Τήνῳ. Κατὰ τὸν Δον ὅμως π. Χ. αἰῶνα ὁ πόλεμος τοῦ Μιθριδάτου καὶ αἱ κατὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἐπιδρομαὶ τῶν πειρατῶν, ἔθεσαν τέρμα εἰς τὴν εὐημερίαν καὶ κατέστησαν τὴν οἰκονομικὴν τῆς νήσου κατάστασιν πολὺ κρίσιμον.

Ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας ἀναλαμβάνει πάλιν ἐκ τῆς καταστροφῆς ταύτης καὶ ἀπονέμουσα τιμὰς εἰς τοὺς νέους αὐτῆς κυρίους, ἀνεγείρει αὐτοῖς καὶ ἀνδριάντας. Ἡ πανήγυρις τῶν Ποσειδωνίων προσελκύει καὶ πάλιν ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ Ἀρχιπελάγους τοὺς προσκυνητάς, οἵτινες ἐξηκολούθουν νὰ συρρέωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης, μέχρι τοῦ Δ' μ. Χ. αἰῶνος.

Μετέφρασε Ν. ΣΑΚΕΛΛΙΩΝ

1) Ἐν τῷ πρωτοτύπῳ εὕρηνται πᾶσαι αἱ ἐπιγραφαί, αἱ πλεῖσται, ὅπως σώζονται, ἐλλειπεῖς.

* ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΚΥΚΝΟΥ *

ΕΝΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΛΑΙΕΙ

Τὰ μῦρα σου ποῦ ἐφύγανε, ποῦ ἐχάθηκαν.
Στὴν πικραμένη μου ἄρπα θὰ θρηνήσω.
Ὠϊμὲ! τὸ φῶς ποῦ ὁ Ἥλιος πλούσια σοῦδωνεν
Στὸν Ἥλιο ξαναγύρισεν ὀπίσω!...

Ἦτανε ἡ καμαρούλα σου ἡ ὁλόλευκη
Τῆς Παρθενιᾶς ἡ ἀμόλυντη ἐκκλησία,
Στὴν πόρτα σου ἐπαράστεκε ἕνας ἄγγελος
Κι' ὅσουν ἐσὺ ἡ ἁγία, ἡ τρισαγία!..

Ἀλλὰ περνοῦν τὰ χρόνια, ὅλα μαραίνονται,
Καὶ ἡ μυγδαλιὲς ποῦ ἀνθοῦσαν στὴν αὐλή σου,
Ἐτίναξαν στερνὴ φορὰ τὰ ὁλόλευκα
Λουλούδια στὴ γερμένη κεφαλή σου.

Κι' ὅλα τὰ πεοιστέρια ποῦ ἐφωλιάζανε
Στὰ δροσερά, στὰ ὁλεύωδά τοῦς κλώνια,
Ἐπέταξαν μὲ μιᾶς κατὰ τὸ Ἡλιόγερμα
Καὶ πᾶν, καὶ δὲν γυρνοῦνε πλέον αἰώνια!..

Κι' ἤρθαν ἀπ'τῆς σπηλιὲς κι'ἀπ' τὰ τρισκότειδα
Κάποιοι ἴσκιοι καὶ τρυγύρω σου ἀπλωθῆκαν
Κάτω ἀπ' τὰ ἄνθια οἱ στίχοι μου σὲ ἐζήτησαν
Σὲ ἐζήτησαν στὸ φῶς καὶ σὲ σὲ βρῆκαν!..

Κι' ὅταν ὁ νοῦς μου ἀργός, σκυφτὸς ἐπέρασεν
Ἀπέξω ἀπὸ τὴν κάμαρά σου — ὠϊμένα! —
Γονατιστὸν ἀντίκρυσε ἕναν ἄγγελο
Νὰ κλαίῃ θερμά, πικρὰ κι' ἀπελπισμένα!

ΟΡΦΑΝΗ

Μικρούλα ἀγαπημένη μου
Στὰ ὁλόμαυρα ντυμένη
Πόσο μὲ θλίβει ἡ Μοῖρα σου
Καὶ πῶς σὲ συμπονῶ!
Πουλάκι εἶσαι παντέρημο
Στὴ γῆ ἀπαρατημένη
Εἶσαι ὀρφανοῦλα, ἀγάπη μου,
Ἄχ πῶς σὲ συμπονῶ!...

Μικροῦλα ἀγαπημένη μου,
Μὲ τὰ χλωμά σου κάλλη,
Παρηγοριᾶς δὲ βρίσκεται
Γιὰ σένα προσκεφάλι,
Κι' εἶνε ἡ φτωχὴ καρδοῦλα σου
(Τὸ λέει τὸ ὑγρό σου μάτι)
Σὰν μιὰν ἐντάφια λήκυθος
Μὲ δάκρυα ὅλη γεμάτη!...

ΘΡΑΣ. ΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ

* ΙΩΝΙΚΑΙ ΕΜΠΝΕΥΣΕΙΣ *

ΒΡΟΧΗ - ΔΑΚΡΥΑ

Σύννεφο ἕνα δὶν σκεπάζει
πολλαῖς φοραῖς τὸν οὐρανὸ
καὶ λὲς πῶς εἶνε ἢ πῶς μοιάζει
τὸ πέλαγος τὸ γαλανό...

Μὰ σὲ ὀλίγο... τὰ... κι' ὀρχίζουν
σύννεφα μαῦρα, σὰν θεριὰ
καὶ προχωροῦν καὶ τοῦ μαυρίζουν
τὴν γαλαζένια του θωριά.

Κ' ἐκεῖνος μὲς 'σ τὴν σκοτεινιά του.
σὰν νὰ λυπᾶται καὶ πονῇ,
δακρύζει καὶ τὰ δάκρυά του
πέφτουν — βροχὴ ἀληθινή.

Ἄχ! Πῶς τοῦ μοιάζει κ' ἡ καρδιά μου!
Ἔτσι κι' αὐτὴ πολλαῖς φοραῖς
θαρρεῖς πῶς φέγγει 'σ τὴν θωριά μου,
σὰν ἔχῃ μέσα της χαραῖς.

Μὰ σὰν τὰ σύννεφα ποῦ βγαίνουν
καὶ τριγυρνοῦν τὸν οὐρανό,
ἔτσι κ' ἡ λύπαις μου προφταίνουν
καὶ μὲ σκοτίζουν καὶ πονῶ.

Κ' ἐκεῖ σκληρὰ ποῦ βασανίζουν
καὶ μοῦ παιδεύουν τὴν ψυχὴ
θολὰ τὰ πέφτουνε ἀρχίζουν
τὰ δάκρυά μου - σὰν βροχή.

ΤΙ ΕΧΕΙΣ;

Εἰς τὸ χορὸ χθὲς βράδυ πάλι
ὅπου τὴν εἶδα ξαφνικό,
ἐνῷ χορεύανε οἱ ἄλλοι
ἐμεῖς .. 'μιλούσαμε γλυκά.

— Γιατί, μοῦ ἔλεγε λυπᾶσαι;
ποιὸ εἶν' αὐτὸ τὸ μυστικό,
ὅπου σὲ κάνει πάντα νᾶσαι
χλωμός, μὲ ὕφος σκεπτικό;

Πές μου, σὰν βρίσκομαι μαζῆ σου,
γιατὶ σωπαίνῃς κι' ὅλῳ κλαῖς;
γιατὶ τὸν πόνο τῆς ψυχῆς σου
κρατεῖς κρυφὸ καὶ δὲν τὸ λές;

Κ' ἐγὼ τῆς εἶπα — ὦ γλυκειά μου
ἐλπίδα, ἂν κλαίω καὶ θρηνῶ,
δὲν φταίω ἐγώ... φταίει ἡ καρδιά μου...
Αὐτὴ μὲ κάνει καὶ πονῶ.

ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΤΙΓΜΗ

Φεύγ' ὁ καιρὸς σὰν τὸ νερό,
σὰν τὸ ποτάμι τρέχει
μὰ ἡ καρδιά μου τὸν καιρὸ
ἀνάγκη δὲν τὸν ἔχει.

Κάθε φορὰ ποῦ βγαίνουνε
τοῦ Μάη τὰ λουλούδια
χίλια 'σ τὸν νοῦ μου ἔρχονται
ἐρωτικὰ τραγούδια.

Καὶ κάθε χρόνο αἰσθάνομαι
μὲς τὴν καρδιά μου ἄλλη
ἀγάπη πειὸ καλήτερη,
ἀγάπη πειὸ μεγάλη.

Κόρη γλυκειά, ποῦ μοῦκλεψες
τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά μου,
ἐοὺ 'ποῦ 'ντύνεις μὲ χρυσᾶ
φτερὰ τὰ ὄνειρά μου,

δὲν ἔχω γιὰ τὴ γνώμη σου
παράπονο κανένα...
Μ' ἀνίσως καὶ τὰ μάτια μου
τὰ βλέπεις δακρυσμένα,

Εἶνε... γιατὶ τὸν πόνο μου
νὰ σβύσω δὲν προφθάνω·
σὲ βλέπω μόνο μιὰ στιγμὴ
καὶ 'στὴ στιγμὴ σὲ χάνω!

Σμύρνη

ΓΕΩΡΓ. ΒΟΝΤΖΑΛΙΔΗΣ

Τό ξύπνημα τῶν Ἀγγέλων

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ τάξις καὶ ἡ μέθοδος δι' ἕνα καλλιτέχνην, εἶναι τὰ δύο σπουδαιότερα ἐφόδια τῆς ἐπιτυχίας. Πρέπει νὰ γνωρίζῃ νὰ συνδυάζῃ τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πρᾶξιν, νὰ συγκρίνῃ, νὰ ἁρμονίζῃ τὴν λογικὴν πρὸς τὸ ἔνστικτον.

—

Ἡ ὡραιοτέρα φωτοσκίασις εἰς ἓν ἔργον τέχνης εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ καλλιτέχνου.

—

Ἐν Εὐρώπῃ ἱδρύουν εἰς τοὺς καλλιτέχνας ἀνδριάντας. Εὐτυχῶς ἱδρύσαμεν καὶ ἡμεῖς Οἰκονομικὰ συσσίτια.

—

Τέχνη χωρὶς Ἀλήθειαν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐννοηθῇ. Εἶναι δίδυμοι ἀδελφαί.

ΔΙΚ.

★ ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΙ ★

ΠΑΛΗΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Δὲ θὰ ξεχάσω ὅσο ζῶ ἐκείνη τὴ βραδιὰ
ποῦ μέσ' στὸ δάσος μοναχοὶ
κρυφοκουβέντιαζε ἡ καρδιὰ
λόγια γλυκὰ μὲ μιὰ ψυχή.

Ἄχ! ἡ καρδιὰ ἤσουν ἐσὺ καὶ ἡ ψυχὴ ἐγὼ
ποῦ μ' ἔπλασε κάποιος Θεὸς
μερόνυχτα νὰ κυνηγῶ
κάποιαν Ἀλήθειαν, τυφλός.

Κ. ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ

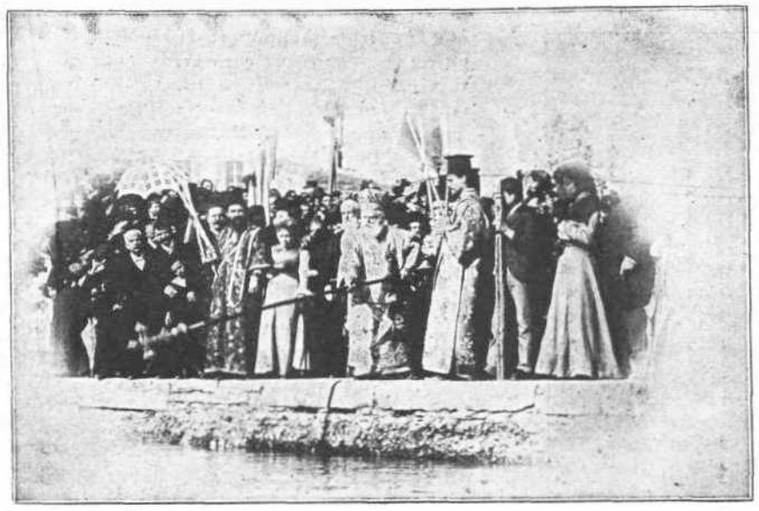

Ἡ ἐορτὴ τῶν Θεοφανείων ἐν Ζακύνθῳ

δραματογράφου καὶ ποιητοῦ κ. Κλέωνος Ραγκαβῆ, ἔστις μετ' ἰδιαιτέρας συγκινήσεως θὰ παραστῇ εἰς τὴν ἀναβίωσιν ἑνὸς εὐσεβοῦς πόθου τοῦ πολυτίμου πατρός του.

Οὕτω θὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὰς ἀγωνιώδεις ἀβεβαιότητας τῶν μαλλιαρῶν — ἂν καὶ αὐτοὶ συνετρίβησαν πλέον ὑπὸ τὰ σκώμματα — καὶ θὰ κρυβοῦν οἱ διάφοροι Ψυχάρηδες, Παλαμάδες καὶ λοιπὰ μαλάκια εἰς τὰς βρωμερὰς φιλολογικὰς τρώγλας των· ἐφεξῆς οἱ καθαρεύοντες θὰ ἔχουν τὴν Ἀκαδημίαν των, ἐνῷ οἱ χυδαϊσταὶ θὰ ἔχουν τὸ... ῥρενοκομεῖον.

* * *

★ ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ★

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἀνακινηθέτος τοῦ ζητήματος τῆς Ἀκαδημίας, ὑποβάλλομεν εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἀναγνωστῶν μας τὸ ζήτημα, τίνες πρέπει νὰ εἶναι οἱ Ἀκαδημαϊκοί. Δύνανται-ἐνυπογράφως-νὰ ὑποδείξωσι τίνας θεωροῦσιν ἀξίους διὰ τὴν Ὑψηλὴν ἕδραν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ, μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ 15.

Ἡ πρωτοβουλία αὕτη τῆς "Πινακοθήκης,, σκοπὸν ἔχει κυρίως νὰ διερμηνεύσῃ μίαν γενικὴν κάπως γνώμην περὶ τῶν προσώπων, ἅτινα κοινῶς ἀναμοιλογοῦνται ὡς δυνάμενα ν' ἀντιπροσωπεύσωσι τὰ Ἑλλ. γράμματα, διότι ὑπάρχουσι καὶ τινές, ἰσχυριζόμενοι ὅτι δὲν ἔχομεν τοὺς ἱκανοὺς ἵνα γείνωσιν Ἀκαδημαϊκοί, διισχυριζόμενοι ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπιῤῥίπτομεν μομφὴν καθ' ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Γνῶμαι εἰσὶ δεκταὶ μέχρι τῆς 20 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ.

Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον, θὰ ἀναγράψωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημοψηφίσματος.

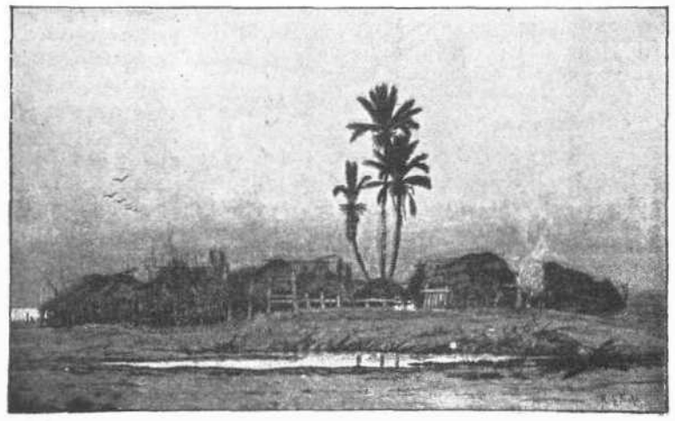

Ἀραβικὸν χωρίον

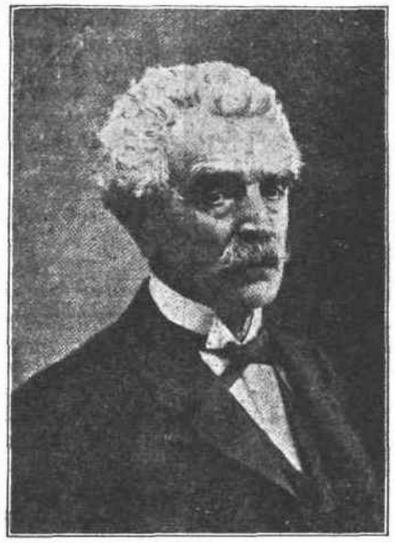

★ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ★

J. L. GÉROME

Ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις ἔξοχος Γάλλος καλλιτέχνης, ὁ ζωγράφος καὶ γλύπτης Jean L. Gérome. Ὁ Gérome ἐγεννήθη εἰς Vesoul τῇ 11 Μαΐου 1824. ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Paul Delaroche ἐν τῇ Καλλ. σχολῇ, ἐξέθεσε δὲ τὸ πρῶτον εἰς τὸ Salon τῷ 1847.

Ὁ Gérome διεκρίθη θαυμασίως εἰς τὸ καλλιτεχνικὸν αὐτοῦ στάδιον, ὅπερ ὑπῆρξε γονιμώτατον εἰς ἔργα ζωγραφικὰ καὶ γλυπτικά. Ὡς γλύπτης ὑπεστήριξε τὴν ἰδέαν ὅτι εἰς τὰ ἀγάλματα τῶν ἀρχαίων ἦσαν συνήθη τὰ χρώματα. Τὸ τελευταῖον μάλιστα ἄγαλμα εἰς τὸ ὁποῖον εἰργάζετο καὶ τὸ ὁποῖον παριστᾷ τὴν «Κόρινθον», πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἐφιλοτεχνεῖτο.

Ἐκ τῶν ζωγραφικῶν του ἔργων κυριώτερα εἶνε τὰ ἑξῆς: Ἡ Παρθένος.— Ὁ Χριστὸς παιδίον καὶ ὁ Ἅγ. Ἰωάννης.— Βάκχος καὶ Ἔρως (1848) Ἑλληνικὸν ἐσωτερικόν.— Ἀνάμνησις Ἰταλικὴ (1850).— Εἰδύλλιον.— Σπουδὴ κυνὸς(1893).— Ποίμνιον — Ὁ αἰὼν τοῦ Αὐγούστου καὶ ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Μέγας ἱστορικὸς πίναξ 1855, γενόμενος ἰδιοκτησία τοῦ Κράτους.)— Αἰγύπτιοι νεοσύλλεκτοι.— Ἔξοδος ἐκ χοροῦ μεθυσμένων (1857) — Καῖσαρ 1859. Ἡ Φρύνη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου (ἐν τῇ στιγμῇ καθ' ἣν ὁ Ὑπερείδης τὴν ἀπογυμνόνει).— Προσωπογραφία τῆς Ραχὴλ (1861).— Λουδοβίκος ΙΔ'. καὶ ὁ Μολιέρος. — Ὁ δεσμώτης. — Τοῦρκος κρεοπώλης ἐν Ἱεροσολύμοις (1863) Εἴσοδος τῶν Σαμαίων πρεσβευτῶν εἰς τὸ Ἀνάκτορον τοῦ Φονταινεβλῶ. — Ἡ προσευχὴ (1865). — Κλεοπάτρα καὶ Καῖσαρ (1866) Θάνατος τοῦ Καίσαρος (1867) Ἱεροσόλυμα (1868) — Περίπατος τοῦ χορεμίου (1819) — Γυνὴ ἐν τῷ λουτρῷ (1876).— Πώλησις δούλων ἐν Ρώμῃ (1 84).— Οἰδίπους (1886) — Ἡ διψα (1888). — Λέοντες ἐν ἐνέδρᾳ (1891).— Ἑλληνόπαιδες παροξύνοντες πετεινοὺς πρὸς μάχην — Τὰ πλεῖστα τούτων εἰσὶν ἀνηρτημένα εἰς τὸ Μουσεῖον Λουξεμβούργου, καὶ εἰς τὰ μεγαλείτερα μουσεῖα εἰς τὰς Γαλλικὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς πόλεις. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας ὑπάρχουν ἔργα του. Ὀνομαστότερα εἶνε ὁ Ἀσιμὸς τῆς Μασσαλίας, ὁ θάνατος τοῦ Ἁγ. Ἱερωνύμου (ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ St. Sevérin) ὁ Ἅγ Μαρτῖνος κτυπῶν τὴν σφῦραν κ.λ.π.

Γλυπτικὰ ἔργα του γνωστότερα εἶνε: Πρόσωπα διαφόρων ἐθνῶν παροστοιχίζοντα φάρον, διὰ τὴν Παγκόσμιον ἔκθεσιν τῶν Παρισίων τῷ 1855, Μονομάχος καὶ Ἀνακρέων. Βάκχος καὶ Ἔρως (σύμπλεγμα), Ὀμφάλη (ἐκ μαρμάρου—1857) Τάναγρα (πρόσωπον 1890), χορεύτρια (1891), ὁ Ταμερλᾶνος, ὁ Καῖσαρ, ὁ Μέγας Φρειδερῖκος, ὁ Ναπολέων Πυγμαλίων καὶ Γαλάτεια, πρὸς δὲ πληθὺς ἐγχρώμων ἀγαλμάτων. Ὁ Gérome πλειστάκις ἐτιμήθη δι' ἀνωτάτων μεταλλίων ἐν ταῖς ἐκθέσεσι, διετέλεσε δὲ καθηγητὴς τῆς ζωγραφικῆς ἐν τῇ Καλλ σχολῇ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1863 καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν τεχνῶν, διαδεχθεὶς τοῦ Heim τῷ 1665, εἶχε δὲ πολλὰ παράσημα, ἐν οἷς καὶ τὸ τοῦ Ἐρυθροῦ Ἀετοῦ.

Ὁ θάνατος τοῦ Gérome θὰ φέρῃ εἰς φῶς προσεχῶς τὰ ἀπομνημονεύματα αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα λέγεται ὅτι εἶνε πάρα πολὺ περίεργα, καὶ τῶν ὁποίων τὸ μυστικὸν μετὰ τόσης μερίμνης διετήρει ὁ ἔξοχος καλλιτέχνης. Μόνον ὀλίγοι τῶν στενωτάτων φίλων του ἐγνώριζον διάφορα τεμάχια τῶν χειρογράφων τούτων, τὰ ὁποῖα θὰ κάμουν πολλὴν ἐντύπωσιν δημοσιευόμενα. Ἡ «Ἠχὼ τῶν Παρισίων» πρὸ πολλοῦ τὰ εἶχε ζητήσῃ, ἀλλ' ὁ καλλιτέχνης δὲν ἤθελε νὰ τὰ δημοσιεύσῃ ζῶν, διότι θὰ ἔκαμνον πόλὺν θόρυβον, τὸ ὁποῖον ἀπέφευγε πάντοτε. Ἓν χειρόγραφον ὅμως ἀνέγνωσεν εἰς συντάκτην αὐτῆς τὸ ὁποῖον ἀφεώρα τοὺς τεχνοκριτικούς του ἀγῶνας τοῦ 1875 καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει γραφῇ εἰς θαυμαστὴν γλῶσσαν ὑπὸ ἔποψιν ὕφους. Τὰ ἀπομνημονεύματα ταῦτα θὰ μᾶς παρουσιάσουν τώρα τὸν δισημον ζωγράφον, τὸν διδάσκαλον τόσων ἄλλων μεγάλων καλλιτεχνῶν, καὶ ὡς καλὸν συγγραφέα, ὅστις δὲν εἶνε διόλου παράδοξον νὰ ἐγκλείῃ ἐντὸς τῶν γραμμῶν τοῦ ὕφους του τὴν αὐτὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν ἐνέκλειεν ὁ ἔνδοξος χρωστήρ του.

Ὁ Gérome ἔσχε καὶ ἕνα Ἕλληνα μαθητήν. Τὸν Θ. Ράλλην.

★ LAUDES ATTICAE ★

ΕΛΛΑΣ

Τῷ κ. Δ. Ι. Καλογεροπούλῳ

Δόξα στὰ μάτια ποῦ σὲ βλέπουνε,
στὰ δαξασμένα χείλη ποῦ σὲ ὑμνοῦνε,
σταῖς καρδιαῖς ὅπου γιὰ σὲ ταράζονται
στὰ μάρμαρα ποῦ σὲ κοσμοῦνε.

Καὶ τὰ νησιά σου τὰ πεντάμορφα
ποῦ θρέφουν ρόδα γιὰ νὰ σοῦ πλέξουνε στεφάνι,
τ' ἀγάλματά σου τὰ μαρμάρινα,
καὶ τὰ παλάτια σου τὰ ἡλιοφώτιστα.

Δόξα στὴ θάλασσα τὴ γαλανὴ τὴ μαγεμένη,
ποῦ λούζει ἀργὰ τὰ διψασμένα σου ἀκρογιάλια.
δόξα στὰ ἐρείπια σου τ' ἀθάναια,
στὰ θυσιαστήρια σου τ' ἀδόξαστα!

Δόξα στὰ πνεύματα, ποῦ ἐμπνέονται στὴ
[δόξα σου,
δόξα σ' ὅσους ἐπέθαναν γιὰ τὴν ἐλευθεριά σου,
τὸ Ἐγὼ ποῦ λούζει ἀδιάκοπα τὰ ριζοθέμε
[λιά σου,
δόξα καὶ στ' ὄνομα ποῦ σοῦχουν δώσῃ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΒΑΝΕΛΛΗΣ

Καλλιτεχνικὰ σκάνδαλα. — Εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ μαρμάρου. — Πῶς ἡ Ἀφροδίτη παίρνει στὸν λαιμό της ἕνα ποιητήν. — Ἡ ἔκπληξις τοῦ γλύπτου. — Πῶς ὁ ζωγράφος γίνεται καλόγηρος. — Ἀμερικανικὴ μονομαχία. — Ὁ θρίαμβος τοῦ γυμνοῦ. — Δούκισσαι καὶ κόμησσαι καὶ πριγκήπισσαι ὁλόγυμναι — Ὁ νέος συρμός. — Ἡ τέχνη καὶ τὸ γυναικεῖον σῶμα. — Τὸ γυμνὸν καὶ τὰ τυχυδρομικὰ δελτάρια — Ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἡ γυμνότης — Ἡ Ἄρτεμις, ὁ Ἔφηβος καὶ ὁ Χριστός.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ὅτε δὲν λείπουν ἀπὸ τὸν καλλιτεχνικὸν κόσμον τὰ σκάνδαλα καὶ τὰ ἐπεισόδια, περίεργα πάντοτε καὶ καινότροπα. Καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲν τὰ καλλιτεχνικὰ ἐπεισόδια μεταξὺ καλλιτεχνῶν περιστρέφονται εἰς ἀντιζηλίας καὶ μικροφιλοτιμίας, ἀλλ' εἰς τοὺς εὐρεῖς καλλιτεχνικοὺς κύκλους μετέχουν τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ μυθιστορήματος. Ὁ λήξας μὴν ἐσημειώθη μὲ μίαν ὡραιοτάτην καὶ πρωτοτυπωτάτην αὐτοκτονίαν ἑνὸς ποιητοῦ, τοῦ Οὐλέ, ὅστις ἕνεκα πενίας περισυλλεχθεὶς ἀπὸ τὸν φίλον του γλύπτην Ζολῦ εὑρέθη μίαν νύκτα κρεμασμένος ἀπὸ τὸν λαιμὸν μιᾶς μαρμαρίνης Ἀφροδίτης, ἐντὸς τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ γλύπτου.

Ὁ ποιητὴς προτοῦ τιμήσῃ διὰ τοῦ ἀπαγχονισμοῦ του τὸ ἔργον τοῦ φίλου του Ζολῦ ἐφρόντισε καὶ ἐκάλυψε τοὺς τοίχους τοῦ ἐργαστηρίου μὲ μαῦρα ὑφάσματα καὶ ἄναψε λαμπάδας. Φαντάζεται κανεὶς τὸν γλύπτην μεταβαίνοντα φαιδρὸν ν' ἀνοίξῃ τὸ ἀτελιέ του καὶ παριστάμενον πρὸ τοιαύτης φρικώδους ἐνέδρας τοῦ θανάτου! Ὀλιγώτερον τραγικὸς ὑπῆρξεν ὁ περίφημος ζωγράφος τῆς Φλωρεντίας Μοσσίνι. Ἕνεκα ἐρωτικῆς ἀντιζηλίας, ἐπρόκειτο νὰ μονομαχήσῃ μὲ τὸν ἀντεραστήν του, ἀλλ' ἐσκέφθησαν ἀμφότεροι Ἀμερικανικώτατα. Ἔθεσαν κλῆρον καὶ ὁ νεαρὸς ζωγράφος ὑπεχρεώθη νὰ κλεισθῇ εἰς μοναστήριον. Καὶ ὁ Μοσσίνι ἔγινε μοναχός.

Ἀλλ' ὅσοι τυχὸν ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μου δὲν συνεκινήθησαν ἀπὸ τὰ ἐπεισόδια αὐτά, θὰ ὑποστοῦν βέβαια κάποιον κλονισμόν, ὅταν μάθουν ὅτι αἱ Παρισιναὶ ἀριστοκράτιδες ποδοπατοῦσαι τοὺς πέπλους τῆς σεμνοτυφίας ἐξεδίπλωσαν τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ γυμνοῦ ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ. Ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ ἀριστοκρατίᾳ - ἄνωθεν τὸ φῶς - ἤρχισε νὰ θεσπίζηται ὡς συρμὸς ὅπως αἱ ἀριστοκράτιδες δίδουν τὰ σώματά των ὡς πρότυπα εἰς τοὺς γλύπτας· ἀληθὴς γλυπτομανία τὰς κατέλαβε, ὀφείλεται δὲ ἡ καλλιτεχνικὴ αὐτὴ ἐπανάστασις εἰς μίαν δούκισσαν, ἐκτάκτου καλλονῆς, τὴν δούκισσαν Ὃ' Οὐζὲς, σύζυγον τοῦ πρώτου Γάλλου δουκός, τοῦ ὁποίου ἡ γενεαλογία φθάνει μέχρι τῶν Σταυροφόρων. Παρεθέριζεν ἡ δούκισσα εἰς μίαν ἐξοχὴν τῶν Πυρηναίων ἐγνωρίσθη μὲ ἕνα γλύπτην καὶ ὁ καλλιτέχνης ἔσχε τὴν ὑπερτάτην εὐτυχίαν νὰ ἔχῃ ὡς πρότυπον - honni soit qui mal y pense - γυμνὸν τὸ σῶμα τῆς δουκίσσης - ἥτις καθ' ἑκάστην ἐπεσκέπτετο τὸν καλλιτέχνην. Αἱ ὡραῖαι γραμμαὶ τοῦ θελκτικοῦ σώματος ἐσμιλεύθησαν ἀκριβῶς ἐν τῷ μαρμάρῳ καὶ τὸ ἔργον ἐτοποθετήσεν, ὑπερήφανος διὰ τὴν καλλονήν του ἡ δούκισσα εἰς τὸ ἄνδηρον τοῦ κήπου τῆς ἐπαύλεως της. Τὴν νύκτα, παρουσίᾳ πλείστων κεκλημένων, ἀπεκαλύφθη τὸ ἄγαλμα - ἀριστούργημα τέχνης - καὶ αἱ ποικιλό-

† Ν. Γύζη

Τὸ παραμύθι τῆς κυρούλας

χρωμοι ἀνταύγειαι τῶν φώτων ἐφώτισαν τὸ ἀπομαρμαρωθὲν σῶμα τῆς δουκίσσης, ἥτις οὕτως ἀπεθεώθη. Μετ' ὀλίγον χρόνον ἡ δούκισσα τῆς 'Λόστης παρέσχε συνεχίζουσα τὸν συρμόν, ὡς πρότυπον εἰς γλύπτην τὸ σῶμά της ὁλόγυμνον καὶ ἐγένετο τὸ ἀγαλμά της 'Ο σύζυγός της, λίαν ζηλότυπος, ἐζήτησε νὰ τὴν διαζευχθῇ. Ἡ μήτηρ της, κατελήφθη ἀπὸ ἀπελπισίαν, ὁ βασιλεὺς τῆς 'Ιταλίας ἐξεμάνη. 'Αλλ' ἡ δούκισσα δὲν ὑπεχώρησε. 'Η τέχνη τὴν εἵλκυσε. Ἤθελε νὰ ἀφήσῃ ἀθάνατον τὸ σῶμα της πρὶν ρυτιδωθῇ ἢ πρὶν σκωληκοποιηθῇ ἐν τῷ τάφῳ. Τρίτη ἀριστοκράτις, ἡ κόμησσα Βέλλα Ζισσοῦ παρέδωκεν εἰς τὴν τέχνην τὸ σῶμα της, ὁ γλύπτης δὲ ὅστις τὸ εἶχεν ὡς πρότυπον, ὡμολόγησεν ὅτι οὐδέποτε εἶδεν ὡραιότερον σῶμα. Ἡ πριγκήπισσα τέλος τῆς 'Ιταλίας Λαιτίτσια ἠκολούθησε καὶ αὐτὴ τὸν συρμὸν καὶ οὕτω ἡ τέχνη δὲν περιορίζεται πλέον εἰς κοινὰ σώματα, ἀλλ' εἰς ἀριστοκρατικά. Ἐννοεῖται ὅτι πρόκειται καθαρῶς περὶ καλλιτεχνικοῦ ζητήματος καὶ οὐχὶ περὶ ζητήματος ἠθικῆς, ἥτις παραμένει ἄθικτος. Ἡ Μὶς Δοῦγκαν ἂς παρηγορεῖται. Τὸ γυμνὸν ἐν τῇ τέχνῃ θριαμβεύει!

Τὸ γυμνὸν ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ εἶναι ἀηδές, ἐν τῇ τέχνῃ εἶναι τέχνη. 'Ελέχθη ὅτι ἡ Γαλλ. κυβέρνησις θὰ ζητήσῃ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς κυκλοφορίας τῶν ταχυδρομικῶν δελταρίων, ὅσα φέρουσι γυμνὰς παραστάσεις. Κατὰ τῆς σεμνοτυφίας ταύτης ἐξηγέρθη ὁ Παρισινὸς τύπος. 'Απαγόρευσις τοιαύτη εἰς τόπον, ὅπου κατ' ἐξοχὴν βασιλεύει τὸ γυμνόν, εἶναι κάτι τι περίεργον. 'Αλλὰ δὲν πρόκειται περὶ διαφθορᾶς τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ περὶ τέχνης, ἡ ὁποία ἐξευγενίζει τὰς κοινωνίας. Ἡ Γαλλ. κυβέρνησις, ἥτις ἀνέλαβε καθήκοντα θεολογικοῦ κήρυκος, ἐλησμόνησε ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία παρεδέχθη τὸ γυμνόν. Γυμναὶ Εὖαι φιγουράρουν ἀκόμη εἰς τὰς θύρας τῶν ἀρχαίων Ἐκκλησιῶν τῆς Γαλλίας, ἡ 'Αγία δὲ Μαρία ἡ Αἰγυπτία, ὅλη γυμνή, στολίζει τοὺς ὑελοπίνακας πολλῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Παρισίοις. Καὶ ἄλλοτε ἡ Γαλλ. κυβέρνησις ἔδειξε σωβινισμόν 'Η «'Αρτεμις» τοῦ γλύπτου Χούδων, ἔργον ἐφάμιλλον τῶν κλασικῶν 'Ελλ. ἔργων, ἐπωλήθη εἰς τὴν Ρωσσικὴν κυβέρνησιν καὶ ἀνήκει ἤδη εἰς τὸ Ἑρμιτὰζ τῆς Πετρουπόλεως καὶ δὲν ἐστεγάσθη ὑπὸ Γαλλικὸν μουσεῖον, διότι ἦτο γυμνή! Δὲν πρέπει νὰ γίνεται σύγχυσις τοῦ γυμνοῦ, ὅπερ εἶναι τέχνη, καὶ τῶν αἰσχρῶν παραστάσεων, ὅπερ εἶναι φαυλότης 'Ο γυμνὸς Ἔφηβος τῶν 'Αντικυθήρων πρέπει τάχα νὰ συντριβῇ; Ἐπὶ τέλους ὁ Χριστὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ εἶναι γυμνὸς ὅπως καὶ ἡ Φύσις εἶναι ὁλόγυμνος. Ὁ μέγας Γερμανὸς χαράκτης Δοῦρερ συνείθιζε νὰ λέγῃ ὅτι μόνον διὰ τῆς θέας τοῦ γυμνοῦ, ἀσκεῖται ὁ ὀφθαλμὸς εἰς τὴν καλλιτεχνίαν. Ἰδέτε ἓν ἄγαλμα γυμνὸν ἐφήβου καὶ ἰδέτε ἓν ὅμοιον ἐφήβου ἐνδεδυμένου. Τὸ πρῶτον θὰ εἶναι τεχνικώτερον ἐν τῇ ἁπλότητί του. Τὰ ἐνδεδυμένα ἀγάλματα ἀποτυγχάνουσιν 90 τοῖς 100.

ΔΑΦΝΙΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΝΕΑ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις ἡ πριγκήπισσα Ματθίλδη, ἥτις ἔσχε πολλὴν φήμην ἰδίως ἐπὶ τῆς δευτέρας Αὐτοκρατορίας ὡς καλλιτέχνις. Μαθήτρια τοῦ ζωγράφου Ζιρώ, ἐξέθεσε τῷ 1859 ὑδατογραφίας, δι' ἃς ἐγένετο πολὺς θόρυβος. Μετὰ δύο ἔτη ἐξέθεσεν ἐν καλλιτεχνικῇ Ἐκθέσει νέας ὑδατογραφίας καὶ μίαν προσωπογραφίαν κατὰ τὸν Ρέμβραντ καὶ τὸν Μουρίλλον, λαβοῦσα ἀναμνηστικὸν μετάλλιον.

— Ἡ Ἔκθεσις τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου θὰ παρουσιάσῃ τὰ παραδοξότερα πράγματα. Ὁ καλλιτέχνης Φρειδερῖκος Κέμπελ θὰ ἐκθέσῃ εἴκοσι δύο ἔργα ζωγραφικῆς ἐκτελεσθέντα μὲ πτέρυγας πεταλούδας. Ὁ ἴδιος ἐδωρήσατο εἰς τὸν Πάπαν δύο προσωπογραφίας ἐκτελεσθείσας διὰ πτερύγων τῶν ψυχῶν τούτων, μίαν τῆς Ἁγιότητός του καθὼς καὶ ἑτέραν τοῦ προκατόχου του Λέοντος ΙΓ'. ἐπὶ ὑφάσματος μήκους τριάκοντα ἓξ δακτύλων καὶ πλάτους εἴκοσιν ἐννέα καὶ περιέχουν πτέρυγας πέντε χιλιάδων ψυχῶν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων προσωπογραφιῶν τὰς ὁποίας θὰ ἐκθέσῃ ὁ ἰδιόρρυθμος οὗτος καλλιτέχνης θὰ εἶναι καὶ αἱ τοῦ Προέδρου τῆς Ἀμερικῆς τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας.

— Ἀφίκετο ἐκ Μονάχου καὶ ἐγκατεστάθη ἐν Πειραιεῖ ὁ ἐκ Χίου νεαρὸς ζωγράφος Στυλιανὸς Μηλιάδης. Διδαχθεὶς ἀπὸ τὸν κ. Βολωνάκην, δεκαεξαετὴς μετέβη τῷ 1897 εἰς Μόναχον, μαθητεύσας παρὰ τῷ Γύζῃ καὶ τῷ κ. Ἰακωβίδῃ. Διαγωνισθεὶς μετὰ 90 ἀλλοδαπῶν σπουδαστῶν εἰσῆλθεν πρῶτος εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. Πολλὰ ἔργα του ἐπωλήθησαν, ἐβραβεύθησαν δὲ αἱ σπουδαί του. Τὸ ζωγραφεῖον του, πλούσιον εἰς ἔργα, ἤνοιξεν ἐν τῇ ὁδῷ Σαχτούρη ἀριθ. 72.

—Ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ ἤρξατο διαγωνισμὸς τῶν μαθητῶν διὰ τὸ Ἀβερώφειον βραβεῖον.

ΓΛΥΠΤΙΚΗ

Ὁ κ. Βροῦτος ἐπεράτωσεν ἐπὶ μαρμάρου τὴν «Θύελλαν.»

— Ὁ δόκτωρ Παῦλος Ρισσέ, ὁμιλῶν εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Σχολὴν τῶν Παρισίων εἶπε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ ἑξῆς: Βλέπων τις τὰ ἀγάλματα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων γλυπτῶν ἄγεται νὰ παραδεχθῇ ὅτι οὗτοι ἐγίνωσκον τὴν ἀνατομικήν. Καὶ ὅμως εἶνε βέβαιον ὅτι οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἀνέτεμνον σώματα. Ἐν τούτοις, ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν, ἐφιλοτέχνησαν προϊόντα ἀνεπιλήπτου κάλλους. Εὐτυχὴς ὁ ἀρχαῖος καλλιτέχνης, ὅστις ἐκέκτητο τοιαύτην μεγαλοφυΐαν, ὥστε νὰ μὴ αἰσθάνηται τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνατομικῆς.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Ἀπεφασίσθη ἡ ἵδρυσις ἀρχιτεκτονικῆς σχολῆς ἐν τῷ ἐν 'Αθήναις Πολυτεχνείῳ. Ἡ φοίτησις ἄρξεται ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου.

— Ἡ καταστρεπτικὴ πυρκαϊὰ τοῦ θεάτρου «Ἰρόκοα» τοῦ Σικάγου ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς τοὺς εἰδικοὺς ν' ἀσχοληθοῦν μετὰ μεγαλειτέρου ζήλου εἰς τὴν θεατρικὴν ἀρχιτεκτονικήν, ν' ἀφοσιωθοῦν εἰς τὴν ἐπινόησιν τῆς κατασκευῆς νέων σχεδίων θεάτρων τὰ ὁποῖα νὰ παρέχουν εἰς τὸν κόσμον πλήρη πεποίθησιν περὶ τῆς ἀσφαλείας των. Ἤδη οἱ Ἀμερικανοὶ μηχανικοὶ μετὰ ζήλου ἐπεδόθησαν εἰς τὸ ἔργον Ἐκ Βοστώνης ἀγγέλλεται ὅτι ὁ νεαρὸς μηχανικὸς ἐπεισήσε τοιοῦτον σχέδιον θεάτρου ὥστε ἀδύνατον καθίσταται νὰ χάσῃ κἂν εἷς μόνον ἄνθρωπος τὴν ζωήν του, ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι τὸ οἰκοδόμημα ἀνεφλέγετο καὶ ἐκ τῶν τεσσάρων συγχρόνως πλευρῶν του. Τόσον εὐφυὴς εἶνε ἡ διαίρεσις καὶ τόσον θαυμασίως ἔχουν τοποθετηθῇ αἱ ἔξοδοι ὥστε καὶ μὲ κλειστοὺς ὀφθαλμοὺς ἠμπορεῖ τις νὰ ἐξέλθῃ καὶ νὰ σωθῇ. Ἐπὶ τοῦ σχεδίου αὐτοῦ θὰ ἐπανακτισθῇ τὸ ἀποτεφρωθὲν θέατρον «Ἰρόκοα»

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ἡ καλλ. ἔκθεσις τῆς 'Αλεξανδρείας ἀνεβλήθη διὰ τὸ προσεχὲς φθινόπωρον.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ Μουσείου τῶν καλλιτεχνικῶν συλλογῶν τοῦ Λούβρου ἐν Παρισίοις ὁ κ 'Ωμόλ, διευθυντὴς μέχρι τοῦδε τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς ἀντὶ τοῦ κ. Κοῦρφεν, ἀποτυρομένου ἕνεκα γήρατος. Ὡς διάδοχοι τοῦ 'Ωμὸλ εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς Γαλλικῆς ἀρχ. σχολῆς φέρονται οἱ κ. κ. Ποττιέ, 'Ολλώ, Λολλιανόν, Λεσάτ.

— Τὴν 10 Φεβρουαρίου ἐπαναλαμβάνονται αἱ ἐν Χαιρωνείᾳ ἐργασίαι, τοποθετουμένου τοῦ λέοντος ἐπὶ τῆς βάσεως.

— Εἰς συνεδρίαν τοῦ γερμανικοῦ ἀρχαιολογικοῦ 'Ινστιτούτου, ὁ δεύτερος γραμματεὺς κ. *Schrader* ἔκαμε σημαντικωτάτην ἀνακοίνωσιν περὶ κεφαλῆς τινος ἐν Περγάμῳ εὑρεθείσης κατὰ τὸ παρελθὸν φθινόπωρον.

Ἡ ἐν λόγῳ κεφαλή, ἐστημένη ἐπὶ τετραγώνου στήλης, ὡς οἱ γνωστοὶ Ἑρμαῖ, σώζεται σχεδὸν ἀλώβητος. Φέρει καὶ δύο στίχους ἐγκεχαραγμένους εἰς τὴν τετράγωνον στήλην, διὰ τῶν ὁποίων ρητῶς μαρτυρεῖ ὅτι τὸ ἔργον εἶναι τοῦ Ἀλκαμένους, ἑνὸς τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν τοῦ πέμπτου π. Χ. αἰῶνος. Δὲν εἶναι βεβαίως πρωτότυπον ἔργον τοῦ ἰδίου, ἀλλ' ἀντίγλυφον τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία εἶναι πολὺ μεγάλη, διότι μᾶς δίδει ἱκανῶς τελείαν ἰδέαν τοῦ πρωτοτύπου. Ἡ ἀξία της τόσῳ μεγαλειτέρα καθίσταται, καθότου τοῦ 'Αλκαμένους οὔτε πρωτότυπον ἔργον κανὲν σώζεται, ἀλλ' οὔτε κἂν ἀντίγλυφον βέβαιον κανὲν δὲν εἶναι γνωστόν. Καὶ ὅμως ἦτο μέγας καλλιτέχνης. Εἴτε μαθητὴς ἦτο, εἴτε ἁπλῶς σύγχρονος τοῦ Φειδίου, εἶναι γνωστὸς ὡς δημιουργὸς πλείστων ἔργων ἐν 'Αθήναις καὶ τοῦ διασημοτάτου πάντων τῆς ἐν κήποις 'Αφροδίτης. Εἰς τὴν περιγραφήν, τὴν ὁποίαν δίδει περὶ αὐτῆς ὁ Λουκιανός, ὁ τεχνίτης τάσσεται μετὰ τοῦ Καλάμιδος, τοῦ Φειδίου καὶ τοῦ Πραξιτέλους, τὴν περίφημον δὲ ταύτην 'Αφροδίτην, ὁ μὲν Παυσανίας ὀνομάζει "ἔργον τῶν 'Αθήνησιν ἐν ὀλίγοις θέας ἄξιον,, ὁ δὲ Λουκιανὸς "τὸ κάλλιστον τῶν 'Αλκαμένους πλασμάτων,,. Ὅτι τοῦ θαυμαστοῦ τούτου ἔργου τῆς μεγάλης Φειδιείου ἐποχῆς δὲν σώζεται κανὲν ἀντίγλυφον εἰς τὰ Μουσεῖα τῆς Δύσεως, φαίνεται σχεδὸν ἀπίστευτον. 'Αλλ' ὅμως εἰκασία μόνον ἁπλῆ εἶναι, ὅτι ἡ ἐν Λούβρῳ 'Αφροδίτη, ἡ λεγομένη *Venus Genetrix*, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀντίγλυφον τῆς ἐν κήποις τῶν ἀρχ. 'Αθηνῶν 'Αφροδίτης.

— Ἐν τῇ Γερμανικῇ ἀρχαιολογικῇ σχολῇ ὡμίλησαν τὸν λήξαντα μῆνα ὁ κ. Δαῖρπφελδ περὶ τοῦ ἐν Θήρᾳ ἀρχαίου θεάτρου, ὁ κ. Βίλχελμ περὶ τῆς ἐν Θάσῳ ἐπαναστάσεως, ὁ κ Σράδερ περὶ τῶν ἐν Ἐλευσῖνι ἀνασκαφῶν, ὁ κ. Σωτηριάδης περὶ τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ τύμβων.

— Ἀφίκετο καὶ πάλιν εἰς Ἑλλάδα ὁ καθηγητὴς τῆς ἀρχαιολογίας ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ Πανεπιστημίῳ κ. Φουρτβαῖγκλερ ὅπως ἐνεργήσῃ ἀνασκαφὰς ἐν Λακωνικῇ, Αἰγίνῃ, καὶ ἀλλαχοῦ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Αἱ ἀνασκαφαὶ τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων εἰς τὰ πέριξ τῆς Βαγδάτης ἔφεραν εἰς φῶς τὸ ἄγαλμα τοῦ Σαλμανάσαρ τοῦ β', ὅστις ἦτο βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας καὶ ἐφημίζετο διὰ τὴν ἡρωικότητά του. Τὸ ανακαλυφθὲν ἄγαλμά του φέρει πλείστας ἐπιγραφὰς εἰς τὰς πλευρὰς αὐτοῦ, ἀλλ' ὅμως ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ σώματός του εἶνε ὁπωσδήποτε ἐφθαρμένα. Ἀντίτυπα ἐκ γύψου ἡ ἐκεῖ ἀρχαιολογικὴ ἀποστολὴ θέλει ἀποστείλει εἰς τὸ Βερολῖνον, καθὼς καὶ πλείστας ἄλλας μαρμαρίνους ἐπιγραφάς, ἀναφερομένας εἰς τὴν Ἀσσυριακὴν καὶ Χαλδαϊκὴν ζωὴν καὶ θρησκείαν.

— Ὁ κ. Δαίρπφελδ ἀνέλαβε νὰ ἐνεργήσῃ ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς εἰς τὰ Μέγαρα παρὰ τὴν Κρήνην τοῦ τυράννου Θεαγένους.

— Ὁ κ. Ἔβανς θὰ ἐπαναλάβῃ προσεχῶς τὰς ἐν Κνωσῷ ἀνασκαφάς.

ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Κατὰ τὴν θέσιν Καμίνια ἐν Πειραιεῖ ἀπεκαλύφθησαν δύο τάφοι ἐπικεκαλυμμένοι, ἀποτελούμενοι ἐκ σαρκοφάγων λίθου πορίνου· παρὰ τοὺς τάφους ἐν τοῖς χώμασιν ἀνευρέθη τὸ ἐπιστέγασμα μαρμαρίνου μνημείου μεγάλου, μετὰ προεξοχῆς τοῦ γείσου αὐτοῦ. Ἄνωθεν τὸ ἐπιστέγασμα τοῦτο φέρει σωζομένους 7 ἀκροκεράμους, διότι ὁ ἄλλοτε ὑπάρχων 8ος εἶναι κατεστραμμένος. Εἰς τὸ μέσον ἀκριβῶς, μετὰ τὸν 4ον ἀκροκέραμον, σώζεται μέρος τῆς βάσεως μαρμαρίνης ὑδρίας ἐπικοσμούσης ἄλλοτε τὸ ἐπιστέγασμα τοῦ μνημείου. Εὐθὺς κάτωθεν τοῦ γείσου ἐπὶ ὁμαλῆς ταινίας τῆς προσόψεως τοῦ μνημείου ὑπάρχει ἐπιγραφὴ πρὸς μὲν τὰ ἀριστερὰ τῷ ὁρῶντι φέρουσα τὰ ἑξῆς:

ΒΙΟΤΗ ΠΑΜΦΙΛΟΥ
ΚΥΔΑΘΗΝΑΕΩΣ

Πρὸς δὲ τὰ δεξιά.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΠΑΜΦΙΛΟΥ
ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΕΥΣ

Τὸ ἐπιστέγασμα ἀνῆκε βεβαίως εἰς ὡραῖον μνημεῖον, οὗτινος τὰ ἄλλα μέρη τίς οἶδε πῶς κατεστράφησαν.

— Εἰς τὴν θέσιν Παλαιὰ Λουτρὰ τοῦ Ἄργους εὑρέθη ἀνάγλυφον ἀρίστης τέχνης παριστῶν γυναῖκα πρὸ βωμοῦ, ὕψους 1,19 τοῦ μέτρου καὶ πάχους 0,60.

Περιέργῳ — Ἡ ἀρχαιοκαπηλεία δὲν εἶναι νέον ἐπάγγελμα. Αἱ ἀντῖκαι εἶναι εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς ἀγοραπωλησίας. Εἰς τοὺς Παρισίους ὑπάρχουν χιλιάδες καταστημάτων, ἔνθα πωλοῦνται ἀρχαιότητες καὶ ἀντικείμενα τοῦ Μεσαίωνος καὶ νεωτέρων ἔτι χρόνων. Ὁ Κόσσιμος Μεδίσιος ἐν Φλωρεντίᾳ ἀνήγαγεν εἰς σύστημα τὴν ἀγορὰν ἀρχαίων. Εἶχεν ὑποκαταστήματα πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν αὐτὸν σκοπὸν πανταχοῦ τοῦ κόσμου. Ἦτο μανιώδης συλλογεύς, εἶχε μάλιστα δὲ πλουσίαν συλλογὴν ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν χειρογράφων, νομισμάτων, μεταλλίων, ἀγγείων, ἀγαλμάτων. Ἀλλ' ἔκτοτε τὰ πράγματα ἤλλαξαν, ἢ μᾶλλον ἐνοθεύθησαν ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς συναλλαγαῖς. Ἐρασιτέχναι συλλογεῖς ὑπάρχουν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, εἶναι δὲ ἀναρίθμητοι οἱ ἀρχαιοκάπηλοι. Μετὰ τὴν Αἴγυπτον, ἡ Κύπρος εἶναι τὸ καταλληλότερον ἔδαφος πρὸς ἀγορὰν ἀρχαιοτήτων.

Ζωγράφῳ. — Τὸ ὄνομα τοῦ διασήμου ζωγράφου Tintoretto εἶναι ὑποκοριστικὸν τῆς λέξεως «βαφεύς.»

Συναδέλφῳ — Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν Ἀθηναϊκὴ ἐφημερὶς καὶ περιοδικὸν τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐζήτησε «φιλικῶς» δανεικὸν κλισὲ ἀπὸ τὴν «Πινακοθήκην», τινὲς δὲ συνάδελφοι καὶ ἐξελιπάρησαν. Ἐπειδὴ ἐὰν εἰσακούσωμεν ὅλων αὐτῶν τὰς παρακλήσεις θὰ κινδυνεύσωμεν νὰ βλέπωμεν κάθε τόσον δευτέραν ἔκδοσιν «Πινακοθήκης», διὰ τοῦτο ἐφεξῆς δὲν δανείζομεν φιλικῶς κλισέ. Ὅστις θέλει νὰ κοσμῇ μὲ εἰκόνας τὸ φύλλον του ἂς ἀνοίξῃ τὸ πουγγί του.

Ἐρωτῶντι. — Ὁ «Καπνιστὴς» τοῦ Γύζη, τὸν ὁποῖον εἴδατε ἐσχάτως εἰς κάποιο περιοδικόν, ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ «Πινακοθήκῃ ἐν φωτοτυπίᾳ καὶ εἰς μεγαλείτερον μέγεθος πρὸ ... ἑνὸς ἔτους.

Οἰκοδεσπότῃ. — Τὸ ζήτημα τῶν καλλιτεχνικῶν προσόψεων τῶν οἰκοδομῶν τώρα μόλις ἤρξατο λαμβάνον ὑπόστασιν ἐν Ἀθήναις. Οἱ περισσότεροι κτηματίαι, οἱ οἰκοδομοῦντες, εἰς ἓν ἀποβλέπουν. Πῶς νὰ ἔχουν ὅσῳ τὸ δυνατὸν περισσότερα εἰσοδήματα ἐκ τῆς οἰκίας. Διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν ἄποψιν τῶν κτιρίων οὔτε σκέπτονται κἄν. Ἐν Παρισίοις ἀμείβονται οἱ οἰκοδεσπόται, ὧν αἱ οἰκοδομαὶ διεκρίθησαν ἐπὶ τῇ ἐξωτερικῇ διακοσμήσει. Αἱ οἰκοδομαί, ὅσαι βραβεύονται, ἀπαλάσσονται τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν δι' ἓν ἔτος καὶ λαμβάνουν 300 φρ. χρ. ὡς βραβεῖον. Ἐφέτος ἐβραβεύθησαν 6 ἐκ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος οἰκοδομηθεισῶν ἰδιωτικῶν οἰκιῶν.

Ἀρχαιοφίλῳ. — Ἐὰν ἐπετρέπετο ὁ ἀναχρονισμός, ὁ Πολύγνωτος δύναται νὰ ὀνομασθῇ ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος τῆς ἀρχαιότητος, ὁ Ἀπολλόδωρος ὁ Ρέμβραντ, ὁ Ἀπελλῆς ὁ Τισιανός. Ἔχομεν εἰδήσεις ὅτι ἐν τῇ Ποικίλῃ Στοᾷ ὑπῆρχε μέγας πίναξ τοῦ Πολυγνώτου εἰκονίζων τὴν μάχην τοῦ Μαραθῶνος, ἐσώζετο δὲ ἐπὶ 900 ἔτη. Περὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλ. ζωγραφικῆς θὰ εὕρητε ἀρκετὰ εἰς τὴν μονογραφίαν τοῦ Giraud, ἐν γένει δ' ὑπάρχουν πλεῖστα συγγράμματα καὶ εἰδικαὶ διατριβαὶ περὶ ζωγραφικῆς τοῦ A. Alexandre (Histoire populaire de la Peinture), τοῦ Ch. Blanc (Histoire des Peintres de toutes les écoles) τοῦ ἰδίου Grammaire des Arts du Dessin, τοῦ P. Rouaix Histoire des Beaux Arts.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ

ΛΕΜΠΛΑΝ - ΔΑΡΜΩΝ. — Οἱ δύο πρωταγωνισταὶ τοῦ θιάσου Μαίτερλιγκ ὅστις παρέστησεν εἰς Ἀθήνας ἔργα τοῦ Βέλγου δραματικοῦ, καὶ συγχρόνως οἱ δύο ἐρασταί, οἵτινες συνεχίζοντες τὰς παραστάσεις των καὶ ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ ἠνάγκασαν τὸν συγγραφέα νὰ ὑποχωρήσῃ καθ' ὅλην τὴν συζυγικὴν γραμμήν. Οὕτω, ἡ μέχρι τοῦδε σύζυγος τοῦ συγγραφέως ἠθοποιὸς κυρία Λεμπλὰν μετ' ὀλίγον θὰ ὀνομάζεται Δαρμών.

MISTRAL. — Ὁ Προβηγκιανὸς ποιητής, ὁ λίαν ἐκτιμώμενος διὰ τοὺς ὡραίους στίχους του.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

Τάκη Κανδηλώρου. Ἡ λιτανεία. Κοινωνικὸν δρᾶμα. Ἐν Ἀθήναις. Ὁ σκοπὸς τοῦ δράματος ὅπως ὁ ἴδιος συγγραφεὺς ἐξηγεῖ ἐν τῷ προλόγῳ του, εἶναι κτηματικός: ὁ διακανονισμὸς τῶν χρεῶν. Ἀντὶ δὲ οἰκονομολογικοῦ ἄρθρου, ἐθεώρησε ζωντανότερον νὰ γράψῃ δρᾶμα.

Σίμωνος Χιωτέλλη. Ἐτήσιον Ἡμερολόγιον τοῦ 1904 μαθητῶν καὶ μαθητριῶν. Ἔτος Α'. Ἐν Ἀθήναις Σελ. 245. Χρησιμώτατον βιβλίον διὰ τὸν μαθητικὸν κόσμον ἐξέδωκεν ὁ ἐν Πειραιεῖ κ. Χιωτέλλης. Συνεκέντρωσε πλείστας ὅσας πληροφορίας, συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας, μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας.

Ψυχάρης. Ρόδα καὶ Μῆλα. Τόμος Β'. Τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους — «31 τοῦ Χριστοῦ» — ὁ κ. Ψυχάρης ἐνεθυμήθη καὶ ἐμὲ καὶ μοῦ ἔστειλε τὸν β'. τόμον τῶν «Ρόδων καὶ Μήλων», (διατὶ τάχα «Ρόδα» καὶ ὄχι «Τριαντάφυλλα») ὡς «μικρὸ δῶρο». Καὶ δὲν ἔχει ἄδικον. Μολονότι ὀγκῶδες τὸ βιβλίον του εἶναι πολὺ μικρό. Εἶναι γνωσταὶ αἱ γλωσσολογικαὶ ἰδέαι του — δι' αὐτὰς ἐγράφησαν καὶ τὰ «Ρόδα κτλ.» — καὶ γνωστὴ ἐπίσης ἡ ἐναντίον πάντοτε τῶν ἰδεῶν του πολεμική, ἣν διεξήγαγα ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπιδρομῆς αὐτοῦ. Εἶναι νὰ λυπεῖται κανεὶς μὲ τὴν ψύχωσιν τοῦ γαμβροῦ τοῦ Ρενὰν — οὕτω εἶναι γνωστὸς εἰς Παρισίους ὁ κ. Ψυχάρης, καὶ ὄχι ὡς γλωσσολόγος. Ἐνῷ ἠδύνατο γράφων εἰς ἁγνὴν ἐπὶ τέλους δημοτικὴν φιλολογικὰ καθαρῶς ἔργα νὰ προσθέσῃ καὶ αὐτὸς κἄτι εἰς τὴν φιλολογίαν μας, τοὐναντίον φιλοδοξεῖ φήμην Ἡροστράτου. Προσπαθεῖ νὰ κάμνῃ θόρυβον, ἀεροβατῶν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ποτὲ τὸ ὁλοὲν ἀπεκδυόμενον τῆς δουλείας ἔθνος νὰ ἐστερισθῇ ὡς γλῶσσαν τὰ ράκη εἰς τὰ ὁποῖα τόσον ἀρέσκεται ὁ κ. Ψυχάρης. «Τὰ Ρόδα καὶ Μῆλα», ἀφιεροῦνται — ποῦ ἀλλοῦ; — εἰς τὴν περιβόητον μεταφρασιν τοῦ Εὐαγγελίου, ἐξεδόθησαν δὲ καθὰ σημειοῖ ὁ καλλιτεχνητής των εἰς 517 — ἐπείραζε τάχα νὰ ἦσαν 550; — ἀντίτυπα ἤγουν «σὲ καλὸ χαρτὶ τοῦ λούσσου (διατὶ δύο σ;)30, σὲ χαρτὶ Ὀλλαντέζικο διαλεχτὸ 15 καὶ σὲ χαρτὶ Γιαπανέζικο ἀρτοκρατορικὸ (!!) 2». Ἀλλὰ σπεύδει νὰ ἀπογοητεύσῃ τοὺς πολυταλάντους ὀπαδούς του γράφων ὅτι Ὀλλανδέζικο χαρτὶ — παρ' ὀλίγον νὰ ἐγράφομεν: τυρὶ — δὲν ὑπάρχει πλέον. Ἔτσι γλυτώνουν οἱ ἄνθρωποι τὰ 25 χρ. φρ. Εἰς τὰ Ρόδα καὶ μῆλα τὰ ἄωρα, (τὸν τίτλον θὰ ἐπῆρε βέβαια ἀπὸ ἕνα τόμον διηγημάτων τοῦ Alf. Allais) δὲν φαίνεται μὲ κανένα εὐχαριστημένος ὁ ἐν Παρισίοις γλωσσαπόστολος, ὅστις ἐξακολουθεῖ νὰ θέλῃ πάντοτε «δόξα καὶ . . . γροθιές»! Κ.

Ὁδηγὸς τῆς Ἑλλάδος 1904 ὑπὸ Σπ. Κουσουλίνου. Ἐν Ἀθήναις. Χρησιμώτατος διὰ πάντας τοὺς συναλασσομένους, μὲ ἀπειρίαν πληροφοριῶν. Μία ἀναθεώρησις ἐν τούτοις ἐπιβάλλεται τινῶν περιεχομένων.

Kléon Rangabé. Ὑπὸ Karl Macke. Ἐξεδόθη ἐν Βερολίνῳ γερμανιστὶ εἰς πολυτελέστατον τεῦχος μελέτη βιογραφικὴ περὶ τοῦ κ. Κλ. Ραγκαβῆ, συγγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Macke, μετὰ θαυμασίας προσωπογραφίας τοῦ κ. Ραγκαβῆ.

Ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ Μαρασλῆ. Ρωσικὰ διηγήματα, μεταφρασθέντα ὑπὸ Παύλου Λέρα.

ΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ

Κ. Μισαηλίδου. Κυπάρισσοι. Λυρικὴ συλλογή.

Ὁδηγὸς τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ ἔτος 1905. Ἐκδόται Χ. Μακρίδης καὶ Ν. Ἰγγλέσης Ἐν Ἀθήναις. Ἔτος ΣΤ'. Ὁ μέχρι τοῦδε ἐκδίδων τὸν Ὁδηγὸν κ. Μακρίδης ἐν συνεταιρισμῷ μετὰ τοῦ φιλοπροόδου καὶ ἐμπειροτάτου κ. Ἰγγλέση θὰ ἐκδώσουν μετά τινας μῆνας ὀγκωδέστατον καὶ πληρέστατον Ὁδηγὸν τῆς Ἑλλάδος, Ἑλληνιστὶ καὶ Γαλλιστί. Ὁ «Ὁδηγὸς» θὰ περιλάβῃ μελέτας, πληροφορίας καὶ στατιστικὰς περὶ τῶν οἰκονομικῶν, τῶν δημοσίων ἔργων, περὶ ἐμπορίου, βιομηχανίας, ναυτιλίας, συγκοινωνίας, κτηνοτροφίας, μεταλλειολογίας, ἀρχαιολογίας, τεχνῶν. πρὸς τούτοις δὲ θὰ περιέχῃ χάρτην τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ἀλφαβητικὸν πίνακα μετὰ διευθύνσεων τῶν κατοίκων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, χάρτην συγκοινωνίας, γεωγραφικὰς εἰκόνας πόλεων καὶ καταστημάτων, ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν ἐπαγγελματιῶν τοῦ Κράτους, τῶν ὁδῶν κλπ ἐπίσης ἰδιαιτέρως ὁδηγὸν Κρήτης, Κύπρου καὶ Σάμου. Θὰ ἀπαρτίζεται ἀπὸ 1000 μεγάλας σελίδας δεδεμένον. Τιμὴ δρ. 15. Τὸ ἔργον εἶναι μέγα, διότι δι' αὐτοῦ θὰ γνωρίσῃ τις τελείως ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἐμπορικῇ, βιομηχανικῇ καὶ διοικητικῇ κινήσει. Θὰ συγγραφῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Didot - Bottin τῆς Γαλλίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ἄρθρα καλλιτεχνικὰ δημοσιευθέντα ἐπ' ἐσχάτων.

Ἐν Ἰταλίᾳ: G. Rossi. Un artista Italiano in Egitto. Nicola Faicella.

M. Foresi. Villa Medicee.

V. Pita. Artisti contemperanei. Charles Cottet.

L. Calliari L'arte tedesca a Roma.

R. Giani. I Freschi dell' Angelico al Vaticano.

E. Aubert. L'arte di Michelangelo.

D. F. — Le belle arti e la religione.

R. Artioli. L'arte decorativa alla V esposizione di Venezia.

E. Ettoris L'Exposizione di Venezia.

D. Angeli. La scultura all' Exposizione di Venezia.

B. Zumbini Per busto di Madonna Lanza

E. de Albertis. La scultura nell' arte greca (Vita nuova).

G. Boissy. Un peintre idealiste. Armand Point

Ἐν Γαλλίᾳ:

M. Prozor. Un peintre Russe. Nicolas Gay.

R. de la Sizeranne. L'eau dans le Paysage et les Salons de 1903.

G. Roman. Un peintre de l'ame moderne. Eugène Carrière.

C. Mauclair. J. Wuistler et le mystère dans le peinture.

M. Roland. Evolution de l'art.

A. Bosler. Les peintres modernes. Driks.

C. Saunier. L'Art decoratif aux Salons de 1903.

Ἐν Γερμανίᾳ:

G. Fuchs. Paul Pererich und deutsche Plastik neuer Art.

O. Schulze. Hermann Kirchnayrl Insbruck.

❋❋❋❋❋❋

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Κ.Κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΕΤΟΣ

ΚΑΙ τρίτον ἔτος συνεπλήρωσεν ἡ «Πινακοθήκη». Καὶ τὸ συνεπλήρωσεν ἀπροσκόπτως, πάντοτε ἐπὶ τὰ πρόσω βαίνουσα, ἐπιβαλλομένη. Ἡ συμπάθεια τοῦ ἀνεπτυγμένου κόσμου ζωηρὰ τὴν παρακολουθῇ. τοῦ κόσμου ὅστις δὲν παρασύρεται ἀπὸ ρεκλάμας, ἀλλὰ γνωρίζῃ νὰ ἀναγινώσκῃ, νὰ βλέπῃ, νὰ ἐκτιμᾷ. Οὕτω, εἰσέρχεται ἡ «Πινακοθήκη» ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλου εἰς τὸ τέταρτον ἔτος, ὄχι πλέον μὲ ἐλπίδας, ἀλλὰ μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι πληροῖ μίαν καλλιτεχνικὴν ἀνάγκην.

—

Ἐπὶ *τῇ λήξει τοῦ Γ'. ἔτους θ' ἀπευθύνωμεν μίαν παράκλησιν πρὸς τοὺς κ. κ. συνδρομητάς μας. Ὡς γνωστόν, πανταχοῦ τοῦ κόσμου, καὶ παρ' ἡμῖν ἔτι κατὰ τὸ πλεῖστον, ὅρος ἀπαράβατος τῆς συνδρομῆς ἑνὸς φύλλου εἶνε ἡ* **προπληρωμή**. *ἧς ἄνευ καὶ τὸ πλουσιώτε-*

ρον φύλλον εἶνε ἀδύνατον νὰ συντηρηθῇ. Ἡ πληρωμὴ τῆς συνδρομῆς εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰς τὸ μέσον ἢ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους δὲν ἔχει δι' ἕνα συνδρομητὴν μεγάλην σημασίαν, ἀλλὰ διὰ τὸ ταμεῖον ἑνὸς περιοδικοῦ, ὅπερ ἔχει διαρκεῖς δαπάνας, ἡ πρόπληρωμὴ εἶνε τι σημαντικόν, διότι ἐκτὸς ἄλλων, κανονίζεται καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκτυπουμένων τευχῶν.

Ἐκτὸς τούτου, τινὲς λαμβάνουσιν ὅλα τὰ φύλλα, ἀναβάλλοντες διὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τὴν πληρωμήν, καὶ ἔπειτα λησμονοῦσι νὰ πληρώσωσι. Διὰ τοῦτο θὰ παρακαλέσωμεν τοὺς κ.κ. συνδρομητάς μας ὅπως εὐαρεστηθῶσι καὶ πληρώσωσι ἐντὸς τῶν μηνῶν Φεβρουαρίου — Μαρτίου ἐ. ἔ. τὴν συνδρομήν των, ὅσοι δὲ δὲν θελήσωσι νὰ λαμβάνουν τὸ φύλλον νὰ εἰδοποιήσωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦδε. Καὶ διὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις μὲν καὶ ἐν Πειραιεῖ κ.κ. συνδρομητὰς εἶναι εὐκολωτέρα ἡ εἴσπραξις. Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εἶναι δυσχερής, ἂν μὴ οἱ ἴδιοι κ.κ συνδρομηταὶ ἐμβάσωσιν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν τὴν συνδρομήν των, ἀπαλάσσοντες ἡμᾶς προσθέτων δαπανῶν δι' ἀνταποκριτὰς καὶ ποσοστά, ἅτινα ἐπιβαρύνουσιν ἡμᾶς, χωρὶς οἱ συνδρομηταὶ νὰ κερδίζωσι τι. Διὰ τοῦτο οἱ ἀπὸ σήμερον μέχρι τέλους Μαρτίου καὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς ἡμᾶς δι' ἐπιταγῆς ἀποστέλλοντες τὴν συνδρομὴν τοῦ τετάρτου ἔτους, ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, συνδρομηταί, θὰ ἔχωσιν ἰδιαίτερα προνόμια καὶ δῶρα.

—

Οἱ ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ νέων συνδρομητῶν ἐγγράφοντες ἕνα ἔτι **νέον** συνδρομητήν, λαμβάνουν ὡς **δῶρον** ἅμα τῇ καταβολῇ τῆς συνδρομῆς τὰ

"ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ,,

τόμον πλουσίως εἰκονογραφημένον, περιέχοντα πεζὰ ποιήματα τοῦ κ. Δ. Καλογεροπούλου, πρὸς τούτοις δὲ καὶ **δώδεκα** εἰκονογραφημένα δελτάρια καλλιτεχνικώτατα.

—

Κατὰ τὸ Δ'. ἔτος ἡ «Πινακοθήκη» θὰ διαρρυθμισθῇ ἔτι καλλιτεχνικώτερον. Ὀγδοήκοντα καλλιτεχνικὰ κοσμήματα κατασκευασθέντα εἰς τὸ κατάσιημα Danezi ἐν Ρώμῃ, παρελήφθησαν ἤδη, μέλλοντα ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλου νὰ κοσμῶσι τὴν "Πινακοθήκην,,.

—

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν ἀφορῶσαν τὴν «Πινακοθήκην» **δέον** ἀπαραιτήτως νὰ προσάγηται ἀπόδειξις ἔντυπος, φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Διευθυντοῦ, τὴν σφραγῖδα καὶ αὔξοντα ἀριθμόν.

Οὐδεμία αἴτησις περὶ ἀποστολῆς τῆς «Πινακοθήκης» ἢ οἱασδήποτε ἐκδόσεως αὐτῆς, βιβλίου ἢ εἰκόνος, λαμβάνεται ὑπ' ὄψει, ἂν μὴ συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου.

—

Οἱ καθυστεροῦντες τὴν συνδρομήν των παρακαλοῦνται ὅπως ἐμβάσωσιν ἀνυπερθέτως αὐτήν. Κατὰ τὸ δ' ἔτος, εἰς οὐδένα μὴ προπληρώνοντα τὴν συνδρομήν του θὰ σταλῇ φύλλον.

—

Ἡ "ΜΙΚΡΑ ΕΠΑΙΤΙΣ,, διὰ τοὺς μὴ συνδρομητὰς τῆς «Πινακοθήκης» πωλεῖται **ἀντὶ 2 δραχμῶν.** Ἐξαιρετικῶς εἰς τοὺς συνδρομητάς μας, οἵτινες ἐκτὸς τοῦ ἀντιτύπου, ὅπερ δικαιωματικῶς λαμβάνουν, θέλουν τυχὸν καὶ ἄλλο ἀντίτυπον, ἵνα τὸ δωρήσουν, παρέχεται ἡ «Μικρὰ Ἐπαῖτις» **ἀντὶ 30 λεπτῶν.**

CARTES POSTALES

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΛΤΑΡΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

Ἡ «Πινακοθήκη» χάριν τῶν συνδρομητῶν της ἐξέδωκε καλλιτεχνικώτατα εἰκονογραφημένα δελτάρια, ἔχοντα πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον. Ἐξετυπώθησαν **20 εἴδη**. Τὰ πλεῖστα εἶναι ἔργα ζωγράφων καὶ γλυπτῶν. Πωλοῦνται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα τῶν Ἀθηνῶν ἀντὶ 10 λεπτῶν ἕκαστον. Διὰ τοὺς συνδρομητάς μας **ὅλως ἐξαιρετικῶς** δίδομεν ὁλόκληρον τὴν σειρὰν μόναν ἀντὶ δρ. 1,50. Οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ δέον ν' ἀπευθύνωνται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν διεύθυνσιν ἐσωκλείοντες $1\frac{1}{2}$ φρ. χρ Τὰ ταχυδρομικὰ εἰς βάρος τῆς «Πινακοθήκης».

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἀτμοκίνητον ἐργοστάσιον φακέλλων, καταστίχων, φωτογραφικῶν χαρτονίων, πενθίμου χάρτου καὶ φακέλλων.

Χαράσσονται σφραγῖδες καὶ ἐπιγραφαὶ θυρῶν ἐκ μετάλλων.

Ἐκτυποῦνται ἐπισκεπτήρια καλλιτεχνικὰ στιγμιαίως ὡς καὶ χαλκογραφίαι.

Ἀτμοκίνητον Τυπογραφεῖον καὶ Γραμμογραφεῖον.

Κατασκευάζονται σφραγῖδες ἐξ ἐλαστικοῦ καὶ ἐπιγραφαὶ ἐκ πορσελάνης.

Μεγάλαι ἀποθῆκαι χάρτου τυπογραφικοῦ καὶ ἐφημερίδων Φωτογραφικὰ εἴδη.

Πώλησις λιανικῶς καὶ χονδρικῶς.

Ἐξεδόθησαν

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

"ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΕΙΣ,,

Δραχμὴ μία

Ἀνταλλάσσει εἰκονογραφημένα δελτάρια ὁ κ. Δ. Diacojiannis (Maison Zographaki) ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.